

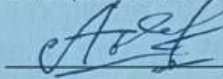
Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра фінансів та інноваційного менеджменту

Бакалаврська кваліфікаційна робота на тему:
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ
АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
(на прикладі приватного акціонерного товариства
«Вінницька кондитерська фабрика»)

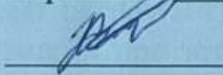
08-43.БКР.018.00.062 ТЧ

Виконала: студентка 4 курсу, групи
МФКД-20Б

спеціальності 073 – Менеджмент

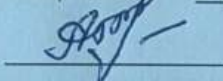
 Токар А. М.

Керівник: к.е.н., доц., доц. кафедри ФІМ

 Руда Л. П.

« 05 » 06 2024 р.

Рецензент: к.т.н., доцент каф. ЕПВМ

 Адлер О. О.

«05» червня 2024 р.

Допущено до захисту

Завідувач кафедри ФІМ

д.е.н., проф. Зянько В. В.

« 14 » 06 2024 р.

Вінниця ВНТУ – 2024 рік

Вінницький національний технічний університет
 Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
 Кафедра фінансів та інноваційного менеджменту
 Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
 Галузь знань – Управління та адміністрування
 Спеціальність – 073 Менеджмент

Освітньо-професійна програма – Менеджмент фінансово-кредитної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

завідувач кафедри ФІМ

д.е.н., професор Зянько В. В.

«13» лютого 2024 р.

ЗАВДАННЯ НА БАКАЛАВРСЬКУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Токар Анастасії Миколаївні

1. Тема роботи: «Формування системи управління оборотними активами підприємств харчової промисловості (на прикладі приватного акціонерного товариства «Вінницька кондитерська фабрика»)»

Керівник роботи: Руда Лілія Петрівна к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту.

затверджено наказом ВНТУ від «11» березня 2024 року № 80.

2. Термін подання студентом роботи: 31 травня 2024 року

3. Вихідні дані до роботи: наукова та навчально-методична література, законодавчі й нормативні акти України, які регламентують особливості діяльності підприємства у тій чи іншій сфері, інформація про історію створення та розвиток підприємства ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика», фінансова звітність (форма № 1 «Баланс», форма № 2 «Звіт про фінансові результати» за 2021-2023рр.; форма №5 «Примітки до річної фінансової звітності»); звіти про виробництво продукції за 2021-2023 рр.; статут.

4. Зміст текстової частини:

у першому розділі – дослідити економічний зміст оборотних активів підприємства, склад і класифікацію; обґрунтувати методи оцінки ефективності формування і використання оборотних активів підприємства

у другому розділі – проаналізувати кондитерську галузь в Україні, основні тенденції та проблеми в даній галузі; навести загальну характеристику ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика», проаналізувати основні фінансові показники та з'ясувати ефективність використання оборотних активів на підприємстві.

у третьому розділі – запропонувати способи покращення виявлених проблем на ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» та методи зростання прибутковості у кондитерській галузі загалом.

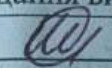
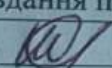
5. Перелік ілюстративного матеріалу:

Таблиці: Таблиця 1.1 - Визначення поняття «оборотні активи»; Таблиця 1.2 -

Класифікація оборотних активів за ознаками та видами; Таблиця 2.1 - Основні ви-
кондитерського виробництва в Україні та зміни обсягу реалізованої продукції (у
роках 2019 - 2021), млн. грн. без ПДВ; Таблиця 2.2 - Основні виробни-
виготовлення шоколадних виробів України за 2021 рік; Таблиця 2.3 - Фінанс
результати ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» 2021-2023рр; Таблиця 2.4
Аналіз необоротних активів підприємства; Таблиця 2.5 – Аналіз структури
динаміки оборотного капіталу; Таблиця 2.6 – Показники ефективності використан-
оборотного капіталу ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика»; Таблиця 2.7
Результати факторного аналізу зміни коефіцієнта оборотності оборотних коштів

Рисунки: Рисунок 1.1 – Склад оборотних активів підприємства; Рисунок 1.2
Класифікація оборотних активів за сферами використання; Рисунок 2.1
Сегментація ринку кондитерських виробів в Україні в 2022 р.; Рисунок 2.2 – Част
ринку підприємств кондитерського ринку України за 2022 р.

6. Консультанти розділів роботи

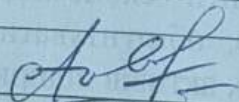
Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прий
Спеціальна частина	доцент кафедри ФІМ Ткачук Л.М.	 13.03.2024 р.	 29.05.2024

7. Дата видачі завдання «13» березня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва та зміст етапу	Термін виконання		Примітки
		початок	завершення	
1	Формування та затвердження теми бакалаврської кваліфікаційної роботи	01.12.2023	01.02.2024	Вик.
2	Виконання теоретичної частини БКР. Перший рубіжний контроль виконання БКР	24.04.2024	13.05.2024	Вик.
3	Виконання аналітичної частини БКР та розробка рекомендацій та пропозицій. Другий рубіжний контроль виконання БКР	14.05.2024	01.06.2024	Вик.
4	Нормоконтроль БКР	02.06.2024	03.06.2024	Вик.
5	Рецензування БКР	04.06.2024	06.06.2024	Вик.
6	Попередній захист БКР	03.06.2024	04.06.2024	Вик.
7	Захист БКР	17.06.2024	18.06.2024	Вик.

Студент

(підпис)

Токар А. М.

(ініціали та прізвище)

Керівник роботи

(підпис)

Руда Л. П.

(ініціали та прізвище)

АНОТАЦІЯ

УДК 332.01

Токар А. М. «Формування системи управління оборотними активами підприємств харчової промисловості (на прикладі ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика»)». Бакалаврська кваліфікаційна робота зі спеціальності 073 – Менеджмент, освітня програма – Менеджмент фінансово-кредитної діяльності. Вінниця: ВНТУ, 2024. 77 с. На укр. мові. Бібліогр.: 26 назв; рис.: 4; табл. 9.

У бакалаврській роботі запропоновано шляхи підвищення ефективності використання оборотних активів на ПАТ "Вінницька кондитерська фабрика". Науково-практичні положення щодо шляхів підвищення ефективності використання оборотних активів можуть бути впроваджені на досліджуваному в роботі підприємстві та інших підприємствах кондитерської галузі, що сприятиме покращенню фінансових результатів господарської діяльності. У теоретичній частині роботи досліджено економічну сутність оборотних активів підприємства, класифікацію оборотних коштів, методику аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства. В аналітичній частині роботи проведено оцінку ефективності господарської діяльності та фінансової стійкості ПАТ "Вінницька кондитерська фабрика". У прикладній частині роботи запропоновано заходи щодо підвищення ефективності господарської діяльності та управління оборотними активами досліджуваного підприємства та в цілому підприємств кондитерської галузі.

Ключові слова: оборотні активи, підприємство, кондитерська галузь, виробництво, чистий дохід, запаси, дебіторська заборгованість, витрати, валовий прибуток, собівартість, рентабельність.

ABSTRACT

Tokar A. M. "Formation of the management system of current assets of food industry enterprises (on the example of PJSC "Vinnytsia Confectionery Factory)". Bachelor's thesis on specialty 073 - Management, educational program - Management of financial and credit activities. Vinnytsia: VNTU, 2024. 77 p. In Ukrainian speech Bibliography: 26 titles; Fig.: 4; table 9.

The bachelor's thesis proposes ways to improve the efficiency of current assets use at PJSC Vinnytsia Confectionery Factory. Scientific and practical provisions on ways to improve the efficiency of current assets can be implemented at the enterprise studied in the work and other enterprises of the confectionery industry, which will help to improve the financial results of economic activity. In the theoretical part of the work the economic essence of current assets of enterprise, classification of current assets, methods of analysis of efficiency of use of current assets of enterprise are studied. In the analytical part of the work the efficiency of economic activity and financial stability of PJSC "Vinnytsia Confectionery Factory" is evaluated. In the applied part of the work, measures to improve the efficiency of economic activity and management of current assets of the researched enterprise and, in general, enterprises in the confectionery industry are proposed.

Keywords: current assets, enterprise, confectionery industry, production, net income, stocks, receivables, expenses, gross profit, cost price, profitability.

ЗМІСТ

Вступ.....	7
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	10
1.1 Теоретичні основи оборотних активів підприємства, склад і класифікація.....	10
1.2 Методи оцінки ефективності формування і використання оборотних активів підприємства.....	19
Висновок до розділу 1.....	25
2 АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБРОТНИХ АКТИВІВ ХАРЧОВОЮ ГАЛУЗІ НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА ПРАТ «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА».....	26
2.1 Економіко-організаційна характеристика кондитерської галузі та ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика».....	26
2.2 Аналіз основних показників діяльності підприємства ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика».....	33
2.3 Ефективність використання оборотних активів підприємством ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика».....	37
Висновок до розділу 2.....	46
3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ.....	47
Висновок до розділу 3.....	55
ВИСНОВКИ.....	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	60
ДОДАТОК А (Протокол перевірки кваліфікаційної роботи).....	63
ДОДАТОК Б Баланс (Звіт про фінансовий стан).....	64
ДОДАТОК В Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)...	70

ВСТУП

Стан оборотних активів компанії в сучасних умовах господарювання є надзвичайно важливим, оскільки вони складають найбільш значущу та мобільну частину активів будь-якої компанії. Кожне підприємство, яке функціонує як суб'єкт господарювання в умовах ринкової економіки, повинно забезпечити достатній рівень оборотних активів для швидкої та ефективної реакції на ринкові вимоги.

Ефективне використання оборотного капіталу та його постійне вдосконалення є однією з основних стратегічних мет виробничих компаній. Це необхідно для забезпечення безперебійного виробництва в умовах високої інфляції, економічних криз і зростаючої конкуренції. Оптимальне використання оборотного капіталу сприяє досягненню виробничих цілей, вчасному виконанню зобов'язань перед клієнтами, збереженню стабільного фінансового стану та створенню умов для подальшого успішного конкурентного розвитку компанії.

Вагомий внесок у розробку теоретичних і практичних аспектів щодо оборотних активів зробили такі вчені-економісти, як: Хохлов М. П., Берехтіна Л.О., Тютюнник Я. В., Яковишина Н.А., Шеремет О.О., Базілінська О. Я., Донін Є. О., Поліщук М. П., Коваленко Л. О., Дехтяр Н. А., Власова Н. О., Липиненко О.В., Кондратюк С. Я., Фесюк І.В., Душило А.А. та ін..

Метою бакалаврської роботи є визначення напрямків покращення фінансового стану підприємства на основі аналізу його оборотного капіталу.

Завдання бакалаврської кваліфікаційної роботи:

- провести аналіз економічного значення оборотних активів підприємства, їх склад та класифікацію;
- обґрунтувати методи оцінки ефективності формування і використання оборотних активів підприємства та розробити систему управління цими активами означає дослідити підходи до визначення та оцінки того, як ефективно підприємство формує та використовує свої оборотні активи, а також розробити стратегічний набір інструментів для оптимізації цього процесу;
- навести стан та тенденції кондитерської галузі в Україні та надати

загальну характеристику ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» та основним напрямкам його діяльності, здійснити аналіз фінансового стану підприємства;

- провести аналіз змін у динаміці, структурі та ефективності використання оборотних активів у ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика»;
- сформулювати пропозиції та рекомендації щодо покращення рівня оборотних активів для кондитерської галузі та для ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика».

Об'єктом дослідження виступає процес економічного обґрунтування шляхів ефективного використання оборотного капіталу підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методичні основи та практичні аспекти економічного обґрунтування шляхів ефективного використання оборотного капіталу ПрАТ "Вінницька кондитерська фабрика".

Методи дослідження. У дослідженні використовувалися різноманітні наукові методи, зокрема спостереження, порівняння, узагальнення, абстрагування, формалізація, аналіз і ранжування, а також методи аксіоматичного, гіпотетичного, історичного та системного підходів.

1. Для вивчення специфіки та тенденцій аналізу джерел формування оборотних коштів підприємства та їх фінансування використовувалися статистичні дослідження, формалізаційний, фінансово-економічний, системний та порівняльний аналіз.

2. Графічний метод застосовувався для наочного відображення динаміки змін досліджуваних показників.

3. Системний підхід використовувався для систематизації розрахунків та обґрунтування запропонованих дій.

Практична значущість отриманих результатів: розробити рекомендації та вдосконалити методологію та організацію обліку оборотних активів та аналізу, які можуть бути використані в ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» та інших промислових підприємствах.

Апробація результатів бакалаврської роботи. Тема бакалаврської кваліфікаційної роботи апробована на LI Науково-технічній конференції факультету

менеджменту та інформаційної безпеки (30-31.05.2022р., м. Вінниця).

Наукові публікації. За темою дипломної роботи опубліковано 1 тези доповідей за результатами конференції [24].

Обсяг та структура роботи. Бакалаврська кваліфікаційна робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаної літератури та додатку. Основна частина займає 77. сторінок, містить 4 рисунки та 9 таблиць. В роботі було використано 26 джерел літератури.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Теоретичні основи оборотних активів підприємства, склад і класифікація

Ефективність економіки країни значною мірою визначається успіхом окремих компаній. Для стабільного функціонування підприємства необхідно ефективно керувати його оборотними активами. Оборотні активи мають важливе економічне значення, забезпечуючи відтворення виробничих і обігових процесів.

Управління оборотними активами значно впливає на виробничий процес, реалізацію продукції, а також на основні показники діяльності підприємства, такі як ліквідність, рентабельність, фінансова стійкість та ділова активність.

Незважаючи на різноманіття термінів, економічна сутність цього поняття у вітчизняній та зарубіжній літературі трактується досить чітко. Оборотні активи підприємства зазвичай включають грошові кошти або групу рухомих активів, які призначені для використання протягом одного року і безпосередньо служать для забезпечення операційної діяльності підприємства. Ці активи відзначаються високою ліквідністю і призначені для покриття поточних фінансових зобов'язань підприємства[1].

Українські та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку є основними нормативними документами, що визначають зміст оборотних активів. Згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», оборотні активи включають грошові кошти та їх еквіваленти, які доступні для необмеженого використання, а також інші активи, які призначені для продажу чи споживання протягом операційного циклу або впродовж дванадцяти місяців з дати балансу[2].

У Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку № 1 «Подання фінансової звітності» (МСБО), оборотні активи охоплюють кілька категорій, які визначаються з метою обліку та представлення фінансової інформації:

1. Активи, які можуть бути продані або використані в нормальному виробничому циклі: Це включає активи, які підлягають обміну на грошові кошти або

їх еквіваленти, або що будуть використані у виробничому процесі підприємства протягом його нормального операційного циклу, який зазвичай не перевищує одного року.

2. Активи, утримувані з метою продажу: Це активи, які підлягають продажу у майбутньому, такі як запаси, що вилучені з продажу або об'єкти нерухомого майна.

3. Активи, що мають бути реалізовані протягом одного року звітного періоду: Це охоплює активи, які підлягають реалізації або використанню протягом одного року з дати балансу, незалежно від того, чи є вони частиною виробничого циклу, чи їх утримують з метою продажу.

4. Грошові кошти або їх еквіваленти, які мають бути використані для погашення зобов'язань протягом принаймні одного року звітного періоду: Це включає грошові кошти, банківські вклади, які можуть бути легко конвертовані в гроші, і які не мають обмежень на їх використання для погашення поточних зобов'язань підприємства[3,4,5].

Всі ці категорії оборотних активів важливі для правильного відображення фінансового стану підприємства в фінансовій звітності. Вони дозволяють ефективно управляти ресурсами, забезпечуючи необхідний рівень ліквідності для виконання поточних зобов'язань та здійснення операційної діяльності підприємства.

Якщо порівняти трактування оборотних активів в українських та міжнародних нормативно-правових документах, можна помітити, що наше визначення оборотних активів узгоджується з міжнародним.

В економічній літературі немає єдиного трактування економічного змісту оборотних активів. Найчастіше поточні активи визначаються як комбінація різних економічних категорій або активів, які необхідно перетворити на гроші протягом календарного року[6]0.

Аналізуючи трактування різних авторів (табл. 1.1), можна виділити основні підходи до визначення сутності «оборотних активів»:

1. Сукупність оборотних активів і оборотних коштів або вкладених у них коштів.
2. Гроші та грошові еквіваленти.
3. Основні засоби та інші засоби, що споживаються у виробничому періоді,

вартість яких повністю переносяться на собівартість виготовленої продукції.

4. Сукупність матеріальних ресурсів, що обслуговують виробничу діяльність підприємства та повністю використовуються протягом операційного періоду.
5. Кошти підприємства, які повністю переносять свою вартість на вартість виробленої продукції.

Економісти пропонують різні інтерпретації цієї категорії, серед яких доцільно виділити три основні підходи:

1. Вартісний підхід: Оборотні активи розглядаються як кошти, що інвестуються у виробничі оборотні фонди та фонди обігу.
2. Майновий підхід: Оборотні активи визначаються як сукупність майнових цінностей.
3. Фінансовий підхід: Оборотні активи розглядаються як активи, які протягом року перетворюються на готівку.

Аналіз сучасних підходів до визначення економічної категорії «оборотні активи» показав, що існує загальна характеристика, яка відрізняє оборотні активи від іншого майна підприємства. Однією з таких особливостей є період, протягом якого цей вид активів функціонує. Цей період охоплює момент перенесення вартості активів на готову продукцію або момент їх повного витрачання в процесі виробництва.

Таблиця 1.1 - Визначення поняття «оборотні активи»

Автор визначення, літературне джерело	Визначення поняття
П (С) БО № 2 [3]	Поточні активи включають грошові кошти та їх еквіваленти, що не мають обмежень на використання, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу або протягом дванадцяти місяців з дати балансу.
О.Я. Базилінська [10, с. 16]	Оборотні активи - це активи, які змінюють свою матеріально-речову форму протягом відносно короткого періоду часу (менше одного року) в ході звичайної господарської діяльності.

Продовження таблиці 0 1.1

Єпіфанова І. Ю., Джеджула В.В. [11]	Оборотні активи - грошові кошти та їх еквіваленти, що не мають обмежень на реалізацію, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу
Є.О. Донін [12, с.76]	Оборотні активи - це група активів компанії, які обслуговують поточний бізнес-процес і повністю споживаються протягом операційного циклу.
М. П. Поліщук [13]	Оборотні активи – це сукупність матеріально-речовинних цінностей та грошових коштів, що беруть участь у створенні продукту, повністю споживаються у виробничому процесі та переносять свою вартість на виробничий продукт протягом операційного циклу або дванадцяти місяців з дати балансу. До них належать сировина, матеріали, готова продукція, грошові кошти тощо.
Л.О. Коваленко [14, с. 157].	Оборотні активи – це активи, які використовуються у виробничому процесі протягом року або операційного циклу, що перевищує 12 місяців через особливості виробництва. Вони повністю переносять свою вартість на вартість виготовленої продукції.

Варто зазначити, що економічний зміст оборотних активів розглядається з огляду на їхню важливість в організації виробничої діяльності підприємства: постійний рух цих активів забезпечує безперервний кругообіг форм вартості та, як наслідок, безперервне відновлення виробничих процесів[6].

Оборотні активи включають:

1. Запаси,
2. Дебіторську заборгованість,
3. Поточні фінансові інвестиції,
4. Грошові кошти та їх еквіваленти,
5. Витрати майбутніх періодів тощо.

Ці активи перебувають у постійному русі та приймають форму грошей, запасів сировини, матеріалів, напівфабрикатів і готової продукції (рис. 1.1).

Рисунок 1.1 – Склад оборотних активів підприємства

Ефективність використання оборотних активів підприємства визначається кількома ключовими показниками:

1. Оборотність в днях: цей показник вказує на період часу, за який оборотні кошти підприємства повністю здійснюють оборот. Чим менше днів, тим швидше обертаються кошти і тим ефективніше вони використовуються.

2. Коефіцієнт оборотності: цей показник визначає, скільки разів обернулися оборотні кошти за певний звітний період. Вищий коефіцієнт оборотності свідчить про ефективне управління оборотними активами.

3. Коефіцієнт використання: цей показник визначає, скільки оборотних активів припадає на кожну одиницю реалізованої продукції. Чим менше оборотних активів потрібно для виробництва одиниці продукції, тим ефективніше вони використовуються.

4. Коефіцієнт ефективності: цей показник показує, який прибуток генерується на одиницю оборотних активів. Це важливий показник рентабельності і ефективності використання коштів[8].

Ці показники дозволяють оцінити, наскільки ефективно використовуються оборотні активи підприємства для забезпечення його операційної діяльності і генерації прибутку.

Згідно з підходом А.М. Дядюка, оборотні активи можна класифікувати на п'ять

груп в залежності від їх ліквідності:

1. Абсолютно ліквідні оборотні активи: Включають грошові кошти, їх еквіваленти та поточні фінансові інвестиції, які не вимагають конверсії в грошовий еквівалент для виконання фінансових зобов'язань.

2. Високоліквідні оборотні активи: Ці активи можуть бути швидко конвертовані в грошові кошти протягом одного місяця без значних втрат вартості.

3. Середньоліквідні оборотні активи: Включають дебіторську заборгованість та запаси готової продукції, які можуть бути реалізовані протягом 1-6 місяців.

4. Низьколіквідні оборотні активи: Включають запаси виробничих потреб та витрати майбутніх періодів з терміном погашення від 6 до 12 місяців.

5. Неліквідні оборотні активи: Ці активи можуть бути реалізовані тільки як частина цілісного майнового комплексу і не підлягають швидкому обміну на гроші.

Ця класифікація дозволяє підприємствам раціонально управляти своїми ресурсами з урахуванням їх ліквідності та потенційного ризику[8].

Оборотні активи є однією із основних складових ресурсного потенціалу підприємства, їх стан та ефективність використання безпосередньо несуть суттєвий вплив на можливості та діяльність підприємства.

Таблиця 1.2 - Класифікація оборотних активів за ознаками та видами[12, с 78]

№	Класифікаційна ознака	Вид оборотних активів
1.	Залежно від участі в кругообігу	- оборотні активи у сфері виробництва - оборотні активи у сфері обігу
2.	За видами	- запаси сировини, матеріалів, напівфабрикатів - запаси готової продукції - дебіторська заборгованість - грошові кошти - інші

Продовження таблиці 1.2

3.	За способом відбиття в балансі підприємства	- матеріальні оборотні активи (запаси) - дебіторська заборгованість (кошти у розрахунках) - грошові кошти
4.	За формами функціонування	- матеріальні ОА - фінансові ОА
5.	За періодом функціонування	- постійна частина оборотних активів - змінна частина оборотних активів
7.	За характером джерел формування	-валові -чисті -власні
8.	За швидкістю обігу	- з високою швидкістю обігу; - з середньою швидкістю обігу; - з низькою швидкістю обігу
9.	За ступенем ліквідності	- абсолютно ліквідні - швидко ліквідні - мало ліквідні
10.	За рівнем цінності	- мінімально можливої цінності - середньо можливої цінності - потенційно високої можливої цінності
11.	За рівнем ризиків	-активи з виправданим ризиком -активи з підвищеним ризиком -активи з неприпустимим ризиком
12.	За видами ризиків	- активи з ризиком нереалізації - активи з ризиком неповернення боргів - активи з ризиком інфляції
13.	За ступенем захищеності від інфляції	- оборотні активи, що не піддаються інфляційним втратам - оборотні активи, що піддаються інфляційним втратам
14.	За рівнем прибутковості	-високоприбуткові -середньоприбуткові -неприбуткові -збиткові

Слід зазначити, що існує багато класифікацій оборотних активів за різними ознаками (табл. 1.2). Узагальнюючи характеристики всіх розглянутих класифікацій на основі критеріїв, визначених різними економістами, та власного бачення взаємозв'язку між класифікаційними ознаками і оборотними активами, окреслимо основні прикладні сфери їх використання: облік, аналіз, аудит, управління (рис.

1.2)[12, с 83].

Класифікація за сферами використання є важливою, аби підвищити ефективність господарської діяльності.

Це дає змогу правильно розподіляти активи та визначати слабкі складові та виправляти прогалини.

Управління оборотними активами є ключовим аспектом фінансового менеджменту підприємства, оскільки воно впливає на стратегічний розвиток і оперативне управління фінансовими ресурсами. Основні завдання управління оборотними активами включають:

1. Забезпечення поточної платоспроможності: управління спрямоване на забезпечення достатнього рівня оборотних активів для оплати поточних зобов'язань підприємства.

2. Оптимізація ліквідності: максимізація ефективності використання ресурсів для забезпечення високого рівня ліквідності, щоб вчасно виконувати фінансові зобов'язання.

3. Підвищення рентабельності: ефективне управління оборотними активами сприяє зменшенню витрат і оптимізації процесів, що підвищує загальну рентабельність підприємства.

4. Забезпечення фінансової стійкості: управління направлене на формування джерел фінансування оборотних активів з урахуванням забезпечення стабільності і довгострокової фінансової стійкості підприємства.

Ці завдання дозволяють ефективно використовувати оборотні активи як інструмент для досягнення стратегічних цілей і забезпечення стабільного функціонування підприємства в умовах змінюючогося ринкового середовища[15].

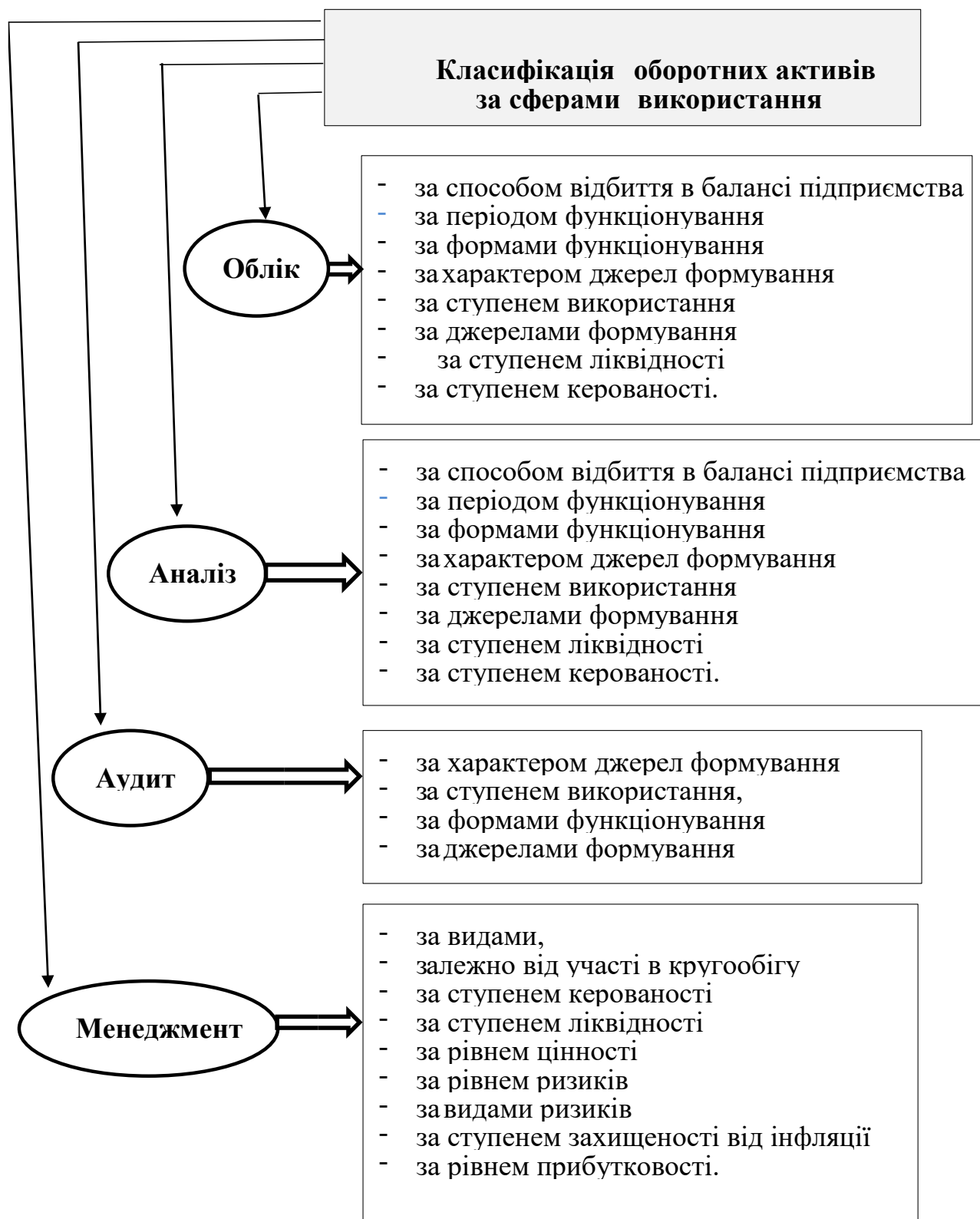

Рисунок 1.2 – Класифікація оборотних активів за сферами використання

1.2 Методи оцінки ефективності формування і використання оборотних активів підприємства

Аналіз оборотних активів підприємства – це комплекс систематичних заходів, для оцінки матеріального стану й провідних показників оборотних активів підприємства у дії його фінансово-господарської діяльності з ціллю пошуку шляхів поліпшення його ринкової вартості та забезпечення продуктивного розвитку.

У практиці зарубіжних та вітчизняних підприємств застосовують такі методи управління оборотним капіталом:

- метод коефіцієнтів;
- нормування;
- метод АВС;
- оптимізація [22].

У науковій літературі обговорюється різноманітність підходів до оцінки оборотних активів, яка може бути класифікована за різними аспектами:

1. За історичним виміром: оцінка на основі історичних даних і розрахунків.
2. За прив'язкою до об'єкта оцінки суб'єктивні засновані на оцінці особистих вражень чи оцінок та об'єктивні, які засновані на конкретних об'єктивних фактах оцінки.
3. За часом: оцінки минулої, теперішньої та майбутньої вартості.
4. За видами лічильників: номінальні засновані на номінальних вартостях та фіксовані кошториси засновані на фіксованих витратах.
5. За видом калькуляції: вартісні, прибуткові та умовно-кошторисні оцінки.
6. За методом: первинна, порівняльна, відновна, орендна, експертна та умовна оцінки.
7. За функціями: економічні, актуарні, правові, адміністративні, статистичні та інформаційні оцінки.

Управління оборотними активами належить до стратегічних напрямків фінансового менеджменту підприємства і має виконуватися відповідно до певних принципів:

1) Принцип єдності вимагає забезпечення взаємодії стратегічного планування з тактичними діями для забезпечення безперервності виробничого процесу.

2) Принцип взаємозв'язку передбачає використання системного підходу, де кожен об'єкт розглядається як складна динамічна система, що взаємодіє з іншими елементами внутрішньої та зовнішньої середовища.

3) Принцип відповідності передбачає врахування специфічних вимог державних економічних, соціальних, екологічних та міжнародних політико-правових умов під час управлінських рішень.

4) Принцип об'єктивності передбачає, що управління має бути засноване на достовірній, перевірній інформації, яка точно відображає реальну ситуацію в компанії, а також на точних аналітичних розрахунках.

5) Принцип оперативності забезпечує можливість системи управління своєчасно виявляти та оцінювати зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі, приймати та реалізовувати управлінські рішення.

6) Принцип науковості підкреслює необхідність наукового підходу до управління, використання досягнень науково-технічного прогресу, передового досвіду та сучасних методів і моделей аналізу та управління[6].

7) Принцип оптимальності спрямований на пошук і забезпечення оптимального рівня оборотного капіталу в кожному управлінському рішенні.

8) Принцип раціональності вимагає раціонального розподілу всіх груп оборотних активів між окремими стадіями відтворювального процесу підприємства[8].

9) Принцип мінімізації орієнтує систему управління оборотним капіталом на досягнення максимальної ліквідності та прибутковості при мінімальних витратах і ризиках.

Ці принципи дозволяють забезпечити ефективне управління оборотними активами, спрямоване на досягнення стратегічних цілей підприємства та оптимізацію його фінансових ресурсів.

Коефіцієнтний метод дозволяє визначити показники, що характеризують стан

оборотного капіталу, зокрема: частку запасів, грошових коштів у загальній сумі оборотного капіталу, сумнівної дебіторської заборгованості; стан джерел формування оборотного капіталу (наявність власного капіталу, наявність зовнішніх джерел фінансування оборотного капіталу) та ефективність його використання.

Для оцінки результативності формування та використання оборотних активів виділяють фінансові показники ліквідності та оборотності. [16].

Показники ліквідності характеризують здатність підприємства своєчасно і в повному обсязі виконувати вимоги власників за своїми короткостроковими зобов'язаннями - постачальниками, кредиторами, працівниками тощо, а також оплачувати поточні виробничі та операційні витрати. У загальному випадку компанія вважається ліквідною, якщо її поточні активи перевищують короткострокові зобов'язання, тобто виконується умова:

$$NVC = CA - CL > 0, \quad (1.1)$$

де NVC – чистий оборотні активи; CA – оборотні активи; CL – короткострокові зобов'язання [12, с. 9].

Позитивне значення чистого оборотного капіталу свідчить про те, що компанія не лише здатна виконати всі свої короткострокові зобов'язання, але й має резерв грошових коштів, який можна використати для розширення поточної діяльності. Рекомендованим орієнтиром для чистого оборотного капіталу є значення, яке становить половину загальної суми поточних активів.

Коефіцієнт оборотності поточних активів ($K_{об}$) визначає ефективність використання всіх ресурсів компанії, незалежно від джерел їх походження. Він показує, скільки разів поточні активи обернулися за певний період. Цей коефіцієнт розраховується як відношення обсягу реалізованої за рік продукції (виконаних робіт, наданих послуг) до середньорічного запасу оборотних активів.:

$$K_{об} = \frac{Q}{S_{OA}} \quad (1.2)$$

де Q – обсяг реалізованої за рік продукції (обсяг виконаних робіт, наданих послуг), грн.; S_{OA} – сума оборотних активів, грн. [17].

Час обороту оборотних коштів демонструє період, протягом якого оборотні активи здійснюють один повний оборот:

$$T_{об} = \frac{360}{K_{об}} \quad (1.3)$$

де $K_{об}$ - коефіцієнт оборотних коштів[18].

Термін оборотності оборотних активів застосовується для оцінки ефективності використання оборотних активів і показує швидкість обертання оборотних активів.

Тривалість одного обороту (швидкість обороту) оборотних активів визначається за формулою:

$$T_{об} = \frac{D}{K_{об}} \quad (1.4)$$

де $T_{об}$ – тривалість одного обороту, днів; D – дні періоду[19].

Час обороту вказує на кількість днів, що були необхідні підприємству для поповнення його оборотних активів.

Для оцінки ефективності управління запасами використовуються показники оборотності запасів і тривалість обороту запасів. Коефіцієнт оборотності запасів ($K_{об.з.}$) визначається як відношення собівартості реалізованої продукції до середньої вартості запасів. Значення $K_{об.з.}$ показує, як часто в середньому поповнювалися товарні запаси підприємства за звітний період:

$$K_{об.з.} = \frac{C_v}{З} \quad (1.5)$$

де C_v – собівартість, $З$ - запаси[20].

Час обороту запасів - показник ділової активності, який вказує на ефективність управління запасами компанії. Коефіцієнт розраховується як співвідношення добутку кількості днів у році на середньорічну суму запасів до суми собівартості:

$$t_{\text{оз.з}} = \frac{T}{K_{\text{об.з}}} \quad (1.6)$$

де T – кількість днів у періоді, $K_{\text{об.з}}$ – коефіцієнт оборотності запасів[21].

Метод стандартизації. Це єдиний метод, який регулюється на національному рівні. Згідно з постановою Кабінету Міністрів України та Національного банку України від 19 квітня 1993 р. № 279 «Про нормативи інвентаризації основних засобів державних підприємств і організацій та джерел їх збору» Мінекономіки України спільно з Міністерством фінансів України розроблено типовий порядок визначення нормативів інвентаризації основних засобів, згідно з яким нормативи і нормативи обігових коштів за окремими видами сировини, матеріалів, оборотних засобів та інших товарів і витрат на кожного елемента оборотних коштів і для підприємства в цілому.

Метод ABC - це метод, згідно з яким весь асортимент матеріалів, що використовуються у виробництві, поділяється на три класи залежно від їх вартості:

1. Група А - ті запаси, які мають найвищу цінність, але які фізично споживаються в малих кількостях;
2. Група Б - запаси із середнім значенням і середнім ступенем їх використання у процесі виробництва;
3. Група С - містить широкий асортимент товарно-матеріальних цінностей, які водночас мають низьку грошову оцінку.

Оптимізація оборотних коштів – це вибір найкращого з усіх можливих варіантів прогнозованого розміру оборотних коштів, що сприяє досягненню максимального ефекту. Оптимізація структури оборотних коштів базується на оптимізації розміру кожного окремого елемента, а саме: товарно-матеріальних запасів, дебіторської заборгованості та грошових коштів на рахунках підприємства та включає:

- Аналіз та планування співвідношення власних і залучених оборотних коштів;
- Планування потреб у кредиті та позиках;
- Аналіз та планування потреби в окремих частинах оборотних коштів, які покривають матеріальні витрати та витрати на оплату праці [23].

Таким чином, оцінка ефективності управління оборотними засобами можлива за допомогою певної збалансованої системи показників-індикаторів, які відображають та характеризують стан оборотних активів підприємства. Виходячи із змісту зазначених підходів до формування оборотних активів найбільш реальним для підприємства є синтез всіх підходів.

На основі аналізу поточної системи управління активами, визначені наступні основні завдання:

- 1) Розробка системи управління оборотними активами для ефективного контролю їх руху та використання.
- 2) Оптимізація структури активів компанії з метою підвищення ефективності їх використання.
- 3) Підвищення ліквідності та платоспроможності підприємства шляхом оптимізації оборотних активів.
- 4) Забезпечення надійності і стабільності бізнес-процесів через вдосконалення управління активами.
- 5) Визначення оптимального співвідношення між різними складовими оборотних активів.
- 6) Створення умов для скорочення тривалості операційного циклу за рахунок ефективного управління активами.
- 7) Визначення оптимальної структури джерел фінансування оборотних активів з мінімізацією витрат на їх залучення.
- 8) Зменшення втрат і мінімізація ризиків, пов'язаних з управлінням оборотними активами.
- 9) Впровадження спеціалізованого програмного забезпечення для оптимізації процесів управління оборотними активами компанії. [22].

Висновок до розділу 1

В даному розділі наведено економічну сутність оборотних активів, їх склад та класифікацію.

Отже, оборотні активи є активами, які підприємство використовує протягом короткострокового періоду, зазвичай не більше ніж 12 місяців або одного нормального операційного циклу. Ці активи включають сировину, матеріали та інші ресурси, які використовуються негайно після їх придбання або виробництва.

Дослідження показали, що науково обґрунтована класифікація оборотних активів є важливою, оскільки вона дозволяє створити систему знань про їх сутність, а також забезпечує ефективний облік та аналіз їх руху для оптимального управління.

Методика оцінки ефективності формування та використання оборотних активів на підприємстві також була обґрунтовано. Цей процес включає аналіз майнового стану та ключових показників оборотних активів з метою знаходження можливостей для підвищення їх ринкової вартості та забезпечення ефективного розвитку підприємства. Оцінка проводиться за допомогою фінансових показників, зокрема показників ліквідності та оборотності, що дозволяють оцінити ділову активність підприємства.

Детальні матеріали з цього питання опубліковані в статті [24].

2 АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ХАРЧОВОЮ ГАЛУЗІ НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА ПРАТ «ВІННИЦЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА»

2.1 Економіко-організаційна характеристика кондитерської галузі та ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика»

Україна має одну з найрозвинутіших кондитерських промисловостей в рамках харчової промисловості. Цей сектор є важливим компонентом економіки країни, що вносить значний вклад у загальний валовий внутрішній продукт (ВВП). На сьогоднішній день ринок кондитерських виробів в Україні є дуже насиченим і конкурентним.

Незважаючи на військові дії і економічні труднощі, які спричинили економічний спад, попит на кондитерські вироби в країні залишається стійким і навіть зростає. Виробники кондитерських виробів постійно працюють над вдосконаленням якості продукції, розширенням асортименту і вдосконаленням упаковки, щоб задовольнити високі вимоги споживачів і відповідати світовим стандартам.

За даними Державної митної служби України, борошняні кондитерські вироби є одними з найбільш перспективних категорій для експорту з України. Наприклад, за перші чотири місяці 2020 року експорт цієї категорії зріс на 26% до \$61 млн. Це свідчить про потенціал галузі навіть у складний період, коли відбувається війна і важкі економічні умови.

Кондитерська промисловість України, не дивлячись на всі виклики, залишається важливим гравцем на ринку, здатним до адаптації та пошуку нових можливостей в умовах постійно змінюючогося середовища.

Згідно з даними моніторингу ринку кондитерських виробів України, найбільшою популярністю серед споживачів користуються борошняні вироби. Вони складають майже дві третини ринку (55,6%). До цієї категорії відносяться печиво, вафлі, торти, тістечка та випічка із заміниками цукру. Друге місце за популярністю

серед споживачів займають шоколадні вироби (26,9%). До цієї категорії входять шоколадні цукерки з алкоголем і без нього, шоколадні батончики, плитки, брикети та кондитерські вироби, що містять какао. Цукрові цукерки посідають третє місце на ринку кондитерських виробів України, займаючи 17,5% ринку[25]. У цю категорію входять різні види цукерок, карамель, ірис і білий шоколад. Представимо сегментацію кондитерського ринку у вигляді діаграми на рисунку 2.1.

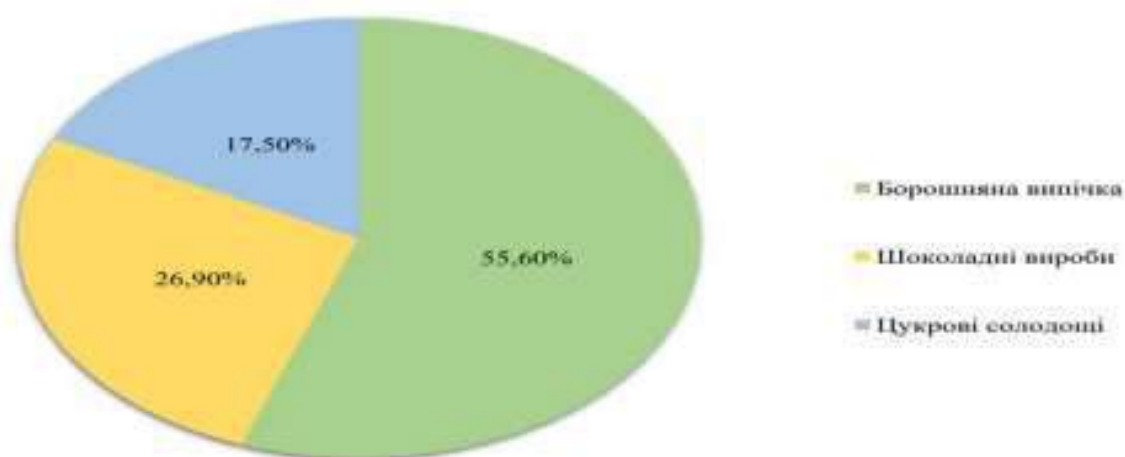

Рисунок 2.1 – Сегментація ринку кондитерських виробів в Україні в 2022 р.

Ринок кондитерських виробів в Україні змінюється під впливом різних факторів, таких як пандемія COVID-19, популяризація здорового харчування, консолідація великих гравців ринку (Roshen, Konti, ABK, Mondelez та інші) та зростання обсягів експорту. Важливу роль відіграє також розвиток місцевого виробництва та крафтового сегменту.

Обсяг споживання кондитерських виробів в Україні є значним. Це 15 кг на душу населення на рік, що ставить Україну на 8 місце у світі за цим показником. На сьогоднішній день на ринку кондитерських виробів України працює близько 850 компаній. Найбільшими серед них є такі виробники, як «Рошен», «ABK», «Конті», «Світоч», «Монделез». Крім того, ринок обслуговують такі компанії, як «Бісквіт-Шоколад», «Житомирські солодощі», «Полтавакондитер», «Ярич» та інші.

Найуспішнішою кондитерською компанією та лідером ринку в Україні є

«Рошен» з часткою ринку 25%. Найбільшими конкурентами «Roshen» є компанія «Mondelēz» з часткою ринку 20%, «Конті» – 16%, «АВК» – 15%, «Світоч», яка працює під керівництвом міжнародного концерну «Nestlé». », з часткою ринку 11% та інші – 13% [25]. Розподіл ринкових часток показано нижче у вигляді діаграми на рисунку 2.2.

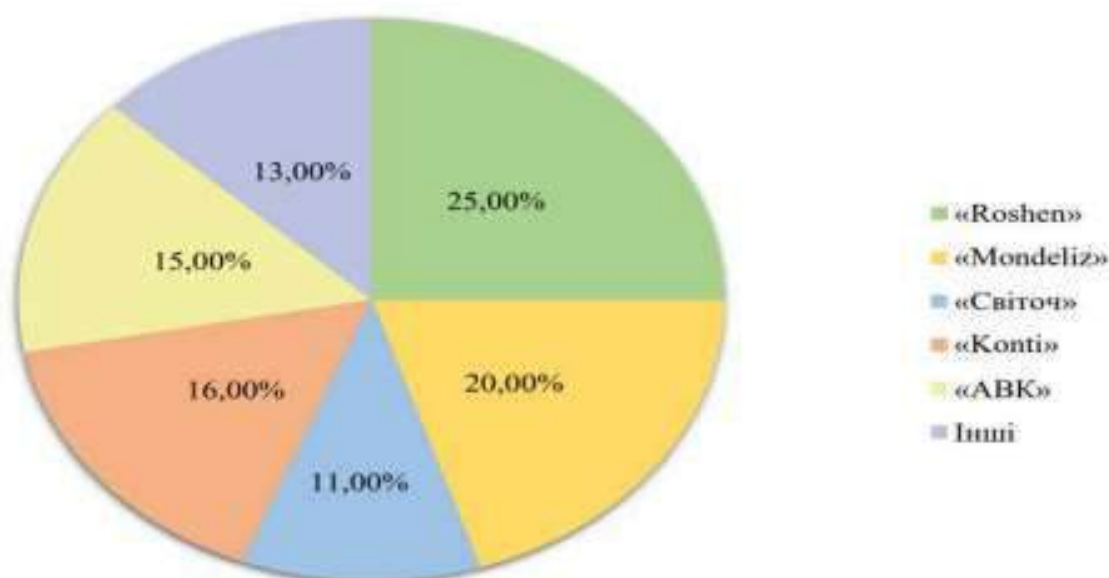

Рисунок 2.2 – Частки ринку підприємств кондитерського ринку України за 2022 р.

Дослідження ринку кондитерських виробів України використало модель 5 конкурентних сил М. Портера для оцінки його структури та динаміки. Протягом останніх років спостерігається зростання виробництва основних видів кондитерської продукції. У 2021 році загальний обсяг виробництва досяг 69,171 млрд гривень, з кондитерських виробів з какао, шоколаду та цукру вони складають 38,59% (див. табл. 2.1) [26].

Кількість виробників на ринку кондитерських виробів коливається від 200 до 800, в залежності від того, чи враховуються дрібні виробники, такі як кондитерські та хлібобулочні підприємства, які не спеціалізуються на кондитерській продукції. Найбільші українські виробники шоколадних кондитерських виробів представлені детально у таблиці 2.2. [27].

Таблиця 2.1 - Основні види кондитерського виробництва в Україні та зміни обсягу реалізованої продукції (по роках 2019 - 2021), млн. грн. без ПДВ

Обсяг реалізованої продукції, млн. грн без ПДВ	2019	2020	2021
Виробництво хліба та хлібобулочних виробів	20898,1	22640,1	24697,2
Виробництво сухарів і сухого печива	15363,1	16519,1	17786,2
Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів	22472	25303	26688

У 2021 році кондитерська корпорація Roshen стала найбільшим виробником шоколадної продукції з питомою часткою ринку 43,74% за класифікацією КВЕД 10.82. Водночас погіршується ситуація для кондитерської фабрики ПАТ «АВК», яка вже втратила фабрику в Мукачеві у 2019 році через непогашені кредитні борги.

Останнім часом обидва виробники відчували значне зниження обсягів продажів, що призвело до втрати експортного ринку в РФ і, відповідно, позицій на міжнародному ринку. Зазначимо, що ці збитки виникли через закриття підприємств на окупованих територіях України та Росії.

На ринку кондитерської продукції в Україні спостерігається наявність як зовнішніх, так і внутрішніх конкурентів. Після укладення Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом новими конкурентами на українському ринку кондитерських виробів стали європейські транснаціональні компанії. Однак, щоб вийти на цей ринок, новим компаніям доведеться подолати багато проблем, оскільки він є переважно олігополістичним.

Крім того, на ринку кондитерських виробів існує конкуренція з боку товарів-субститутів, що змушує виробників розширювати асортимент за рахунок диверсифікації продукції.

Таблиця 2.2 - Основні виробники виготовлення шоколадних виробів України за 2021 рік

Виробник	Виручка, млрд. грн	Імпорт, млрд. грн	Експорт, млрд. грн.	Динаміка виручки 2020/2021 рр., %	Частка за субринком, %
Кондитерська корпорація «Рошен»	18,5-19,0	5,5-6,0	4,0-4,5	14	44,75
ПрАТ «Монделіс Україна»	8,0-8,5	4,5-5,0	3,5-4,0	4	17,95
ТОВ «Малбі Фудс»	3,5-4,0	3,0-3,5	0,07-0,077	22	7
Кондитерська фабрика «АВК»	2,65-2,7	0	0,7-0,75	-26	3,75

У 2021 році кондитерська корпорація Roshen стала найбільшим виробником шоколадної продукції з часткою ринку 43,74% за класифікацією КВЕД 10.82. Водночас погіршується ситуація для кондитерської фабрики ПАТ «АВК», яка вже втратила фабрику в Мукачеві у 2019 році через непогашені кредитні борги.

Останнім часом обидва виробники відчули значне зниження обсягів продажів, що призвело до втрати експортного ринку в РФ і, відповідно, позицій на міжнародному ринку. Зазначимо, що ці збитки виникли через закриття підприємств на окупованих територіях України та Росії.

На ринку кондитерської продукції в Україні спостерігається наявність як зовнішніх, так і внутрішніх конкурентів. Після укладення Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом новими конкурентами на українському ринку кондитерських виробів стали європейські транснаціональні компанії. Однак, щоб вийти на цей ринок, новим компаніям доведеться подолати багато проблем, оскільки він є переважно олігополістичним. Крім того, на ринку кондитерських виробів існує конкуренція з боку товарів-субститутів, що змушує виробників розширювати асортимент за рахунок диверсифікації продукції.

У галузі кондитерської промисловості спостерігається жорстка внутрішня та зовнішня конкуренція, що стимулює постійне вдосконалення управлінських процесів та забезпечення високих світових стандартів якості продукції. На усіх провідних

підприємствах цієї галузі впроваджені і діють системи менеджменту якості відповідно до вимог ISO 9001:2000.

Сучасні проблеми кондитерської галузі можна розділити на чотири категорії:

1. Фінансові труднощі.
2. Проблеми внутрішньої політики держави: підвищення цін на цукор через спробу держави підтримати цукрову галузь у подоланні кризи.
3. Проблеми, пов'язані з російським ринком збуту: введення імпортного мита 22% за 1 кг і введення ПДВ 20% на українські кондитерські вироби.
4. Проблеми, пов'язані з упаковкою кондитерських виробів.

Аналізуючи дані дослідження, можна відзначити, що основними перевагами конкурентів для українських виробників кондитерської продукції є широке розширення асортименту, наявність висококваліфікованого та добре підготовленого персоналу, збереження репутації виробника на ринку та розширення території продажу як на українському, так і на міжнародному рівнях. Українським виробникам слід активно працювати над виходом на світовий ринок, у тому числі на ринок Азії, збільшувати обсяги продажів, оскільки економіка цих країн стрімко розвивається, що призведе до збільшення обсягів виробництва кондитерської галузі та споживчого попиту.

Вінницька кондитерська фабрика – підрозділ кондитерської корпорації «Рошен». Повне найменування – Приватне Акціонерне Товариство Вінницька Кондитерська Фабрика.

Скорочена назва: ПрАТ "ВКФ".

У 1929 році Вінницький міськвиконком ухвалив рішення про створення кондитерської фабрики на місці броварні. На той момент асортимент продукції був досить обмежений та включав в себе понад 4 види продукції. Кількість працівників не перевищувало 60 осіб, а обсяг продукції – від 2 до 5 тонн на добу.

Згодом була здійснена механізація виробничих процесів. Асортимент збільшувався; додали на виробництво м'ятні цукерки. Під час Великої Вітчизняної війни була повна зруйнування майже всіх будівель. Пізніше, до основного виробництва, додалося виготовлення макаронних виробів. У 1960 році була

проведена реконструкція, під час якої збудовано трьохповерховий будинок, де були розміщені цехи по виробництву карамелі, цукерок, ірису та напівфабрикатів. Пізніше було додано ще один корпус для виробництва гофро-картонажних виробів. У цей період також було введено виробництво зефіру та щербету.

За високі показники в культурі виробництва та створення безпечних умов праці у 1977 році фабриці було присвоєне звання «Підприємство високої культури виробництва». У період з 1983 по 1991 роки фабрика ROSHEN входила до п'ятірки найсильніших підприємств України та СРСР.

Пізніше було проведено капітальний ремонт всіх цехів фабрики та оновлено етикеткову і пакувальну продукцію до світових стандартів. Введення ще одного цеху призвело до виготовлення торта масою 350 кг, який увійшов до Книги рекордів України. На території фабрики був відкритий Дитячий освітньо-розважальний центр Roshen.

У 2005 році був відкритий цех №5 з виробництва шоколаду. На сьогоднішній день «ВКФ ROSHEN» є одним із лідерів серед кондитерських підприємств України. Кількість працівників перевищує 2000 осіб, а асортимент включає близько 300 видів кондитерської продукції. Річний обсяг виробництва становить понад 220 тис. тонн. Фабрика спеціалізується на виробництві широкого асортименту продукції, включаючи шоколад, борошняні вироби та цукерки.

Вінницька кондитерська фабрика ROSHEN сертифікована відповідно до вимог міжнародних стандартів якості ISO 9001: 2008 та безпеки продуктів харчування ISO 22000: 2005.

Контрагент ПРАТ "ВКФ" зареєстрована 09.12.1996 за юридичною адресою Україна, 21001, Вінницька обл., місто Вінниця, вулиця Гліба Успенського, будинок 8. Керівником організації є Крушельницький Андрій Володимирович. Розмір статутного капіталу складає 1 026 876 000,00 грн..

Код ЄДРПОУ: 00382013.

Фабрика спеціалізується у виробництві какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів, а також займається виробництвом сухарів і сухого печива, борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання. Крім

того, фабрика здійснює оптову торгівлю цукром, шоколадом і кондитерськими виробами, а також має власні ресторани та надає послуги мобільного харчування. Також фабрика залучається до рекламних активностей через рекламні агентства.

Основною метою діяльності фабрики є отримання прибутку в інтересах самого підприємства та його акціонерів. Всі операції, які здійснюються фабрикою, відповідають законодавству та вимогам її статуту.

Управлінський персонал фабрики не володіє акціями ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика». Члени наглядової ради є представниками юридичних осіб, які володіють акціями фабрики. Частки юридичних осіб, в Статутному капіталі Товариства:

1. ТОВ «Центрально-Європейська кондитерська компанія» - 0,8047%
2. ДП «КК «РОШЕН»» - 99,0968%

2.2 Аналіз основних показників діяльності підприємства

Проаналізуємо фінансову діяльність ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» та отримані результати занесемо в таблицю 2.3.

Проаналізуємо фінансові результати діяльності ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика». Чистий дохід від реалізації збільшився на 83517 тис. грн. у 2022 року порівняно з 2021 та зріс на 27% у 2023 році порівняно з 2022 роком. Також тенденцію до зростання мала собівартість від реалізованої продукції та збільшилась на 60696 тис. грн. та 485021 тис. грн. у 2022 та 2023 році відповідно.

Валовий прибуток зріс на 15% у 2022 році та на 50% у 2023 році та на кінець звітного періоду становив 253235 тис. грн.. Інші операційні доходи також збільшились в порівнянні в минулими роками. А саме: у 2021 році становили 6882 тис. грн., у 2022 році зросли до 27619 тис. грн., у 2023 році становили 20737 тис. грн..

Таблиця 2.3 - Фінансові результати ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика»
2021-2023рр

Назва рядка	2021	2022	2023	Абсолютн е 2021-2022	Абсолютн е 2022- 2023	тепм приросту 2021- 2022	тепм приросту 2022- 2023
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1951879	2035396, 0	2604874, 0	83517,00	569478,00	4,28	27,98
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1805922, 0	1866618, 0	2351639, 0	60696,00	485021,00	3,36	25,98
Валовий: прибуток	145957,0 0	168778,0 0	253235,0 0	22821,00	84457,00	15,64	50,04
Інші операційні доходи	6882,00	27619,00	219812,0 0	20737,00	192193,00	301,32	695,87
Адміністрати вні витрати	91966,00	85241,00	99911,00	-6725,00	14670,00	-7,31	17,21
Витрати на збут	5436,00	5065,00	7068,00	-371,00	2003,00	-6,82	39,55
Інші операційні витрати	50180,00	135774,0 0	378171,0 0	85594,00	242397,00	170,57	178,53
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	5257,00			-5257,00	0,00	-100,00	
збиток		29683,00	12103,00	29683,00	-17580,00		-59,23
Інші фінансові доходи	22969,00	36857,00	28772,00	13888,00	-8085,00	60,46	-21,94
Фінансові витрати	25005,00	35334,00	34413,00	10329,00	-921,00	41,31	-2,61
Інші витрати	113,00	288,00	71,00	175,00	-217,00	154,87	-75,35

Продовження таблиці 2.3

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	3108,00			-3108,00	0,00	-100,00	
збиток		28448,00	17815,00	28448,00	-10633,00		-37,38
Витрати (дохід) з податку на прибуток	-1158,00	4984,00	3093,00	6142,00	-1891,00	-530,40	-37,94
Чистий фінансовий результат: прибуток	1950,00			-1950,00	0,00	-100,00	
збиток		23464,00	14722,00	23464,00	-8742,00		-37,26

Адміністративні витрати протягом звітного періоду були не стабільними: на початку зменшились на 6725 тис. грн., а потім зросли на 14670 тис. грн. і на кінець звітного періоду становили 99911 тис. грн.. Така ж тенденція була на витрати на збут: спочатку зменшились на 6% у 2022 році, а потім зросли на 39% у 2023 році. Інші операційні витрати лише зростали протягом звітного періоду та на кінець становили 378171 тис.грн., що на 242397 тис. грн. більше, ніж в попередньому році.

Фінансовий результат від операційної діяльності був прибутковим лише у 2021 році, на кінець результатом є збиток у розмірі 12103 тис. грн., що на 59% більше, ніж у 2022 році. Ситуація з іншими фінансовими доходами у 2022 році була значно краще, ніж на кінець звітного періоду, оскільки у 2023 році доходи зменшились на суму 8065 тис. грн.. Фінансові витрати збільшились на 10329 тис. грн. у 2022 році та зменшились 921 тис. грн. у 2023 році. Інші витрати мали тенденцію до зростання на початок звітного періоду та зменшились у 2023 році.

Фінансовий результат до оподаткування був позитивним лише у 2021 році та мав прибуток у розмірі 3108 тис. грн.. Збиток у 2022 році становив 28448 тис. грн., у 2023 році зменшився до 17815 тис. грн..

Загалом покращення відбулось, але фінансовий результат всерівно є негативним. Витрати з податку на прибуток протягом звітних років зменшувалася.

Чистий фінансовий результат був прибутковим лише у 2021 році та становив 1950 тис. грн., у 2022 році результатом вже був збиток у розмірі 23464 тис. грн. та на кінець звітного періоду залишився збиток, хоча і на 37% і становив 14722 тис. грн..

Загалом за 2021-2023рр. підприємство ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» було прибутковим, але є багато показників, які погіршились, зокрема фінансовий результат від операційної діяльності, чистий фінансовий результат, фінансовий результат до оподаткування.

Таблиця 2.4 – Аналіз необоротних активів підприємства

	2021	2022	2023	абсолютне відхилення 2021-2022	абсолютне відхилення 2022-2023	відносне відхилення 2021-2022	відносне відхилення 2022-2023
I. Необоротні активи							
Нематеріальні активи	1 129	1 251	884	122	-367	10,81	-29,34
первісна вартість	2 934	3 638	3 992	704	354	23,99	9,73
накопичена амортизація	1 805	2 387	3 108	582	721	32,24	30,21
Основні засоби	4 171 029	3 836 971	3 919 322	-334 058	82 351	-8,01	2,15
первісна вартість	6 518 077	6 576 922	7 055 125	58 845	478 203	0,90	7,27
знос	2 347 048	2 739 951	3 135 803	392 903	395 852	16,74	14,45
Інвестиційна нерухомість	24 279	23 555	22 832	-724	-723	-2,98	-3,07
первісна вартість	29 425	29 425	29 425	0	0	0,00	0,00
знос	5 146	5 870	6 593	724	723	14,07	12,32
Відстрочені податкові активи	4 107	14 425	21 520	10 318	7 095	251,23	49,19
Усього за розділом I	4 200 544	3 876 202	3 964 558	-324 342	88 356	-7,72	2,28

Аналізуючи активи підприємства, слід зазначити, що на їх структуру значним чином впливають основні засоби, вартість яких на початок року складає 4083603 тис. грн., в той час їх первісна вартість становить 6083581 тис. грн.. Загалом активи підприємства на 90% складаються із необоротних активів, 6,21% становлять оборотні

активи та 2,91% - необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття.

Оборотні активи на початок 2022 року склали 498658 тис. грн, що на 218077 тис. грн. більше, ніж на кінець 2021 року. Зростання оборотних активів відбулося за рахунок збільшення суми запасів, а саме: виробничих запасів; незавершене виробництво, гроші та рахунки в банках, інші оборотні активи. Зросла дебіторська заборгованість. Найбільшу частку на кінець періоду складає дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги – 7,72% та на 186789 тис. грн. більше, ніж на початок.

Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття за звітний період зменшились на суму 38727 тис. грн. та на 0,97% менше, ніж на початок.

Чистий прибуток на початок звітного періоду становив 4717 тис. грн. та зменшився на 2767 тис. грн. - така тенденція є не дуже позитивною в роботі підприємства і свідчить про те, що підприємство отримує недостатньо стабільний чистий прибуток. Чистий дохід від реалізації продукції збільшився на 300429 тис. грн. це означає, що підприємство продало більше своїх товарів/послуг. Збільшення середньорічних залишків активів на 270324 тис. грн.. також свідчить про позитивну динаміку на підприємстві. Загалом протягом звітного періоду 2021рр – 2023рр було прибутковим та більш менш ефективно використовувало свої ресурси.

2.3 Ефективність використання оборотних активів підприємством

Загалом, до основних завдань аналізу оборотних активів відносяться:

- Пошук резервів підвищення ефективності використання оборотних активів і прискорення їх оборотності;
- Виявлення змін у складі і структурі оборотних активів і причин цих змін за допомогою динамічного і факторного аналізу;
- Визначення рівня ділової активності підприємства;
- Розрахунок оптимального рівня оборотних коштів для фінансування оборотних активів;
- Розрахунок частки абсолютно ліквідних, високоліквідних і менш ліквідних

оборотних активів;

- оцінка впливу окремих факторів на показники оборотності активів та їх зміну;

- Визначення наслідків реалізації управлінських рішень [22, с. 982].

Аналіз складу, структури та динаміки оборотного капіталу підприємства слід проводити за даними Форми 1 „Баланс”, результати наведемо в таблицю 2.5

Оборотний капітал ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» на кінець 2022 року склав 639 842 тис. грн., що на 141184 тис. грн. більше порівняно з кінцем 2021 року. Збільшення оборотного капіталу було спричинене збільшенням інших оборотних активів, грошових коштів та їх еквівалентів, дебіторською заборгованістю, товарів та незавершеного виробництва. Натомість у 2023 році сума оборотних активів дорівнювала 537 823 тис. грн., що на 102 019 тис. грн. менше, ніж у 2022 році. Зменшення оборотного капіталу підприємства відбулося внаслідок зміни вартості запасів, виробничих запасів, дебіторської заборгованості.

Станом на кінець 2022 року інші оборотні активи підприємства склали 1 079 тис. грн., що на 21% більше порівняно з кінцем минулого звітного року. Збільшення грошових коштів та їх еквівалентів є свідченням підвищення поточної платоспроможності і стійкого фінансового стану.

Таблиця 2.5 – Аналіз структури та динаміки оборотного капіталу

Оборотні активи	2021	2022	2023	абсолютне відхилення		питома вага	
				2021-2022	2022-2023	2021-2022	2022-2023
Запаси	113 356	268 797	140 349	155441	-128 448	137,1264	-47,7862
Виробничі запаси	111 153	266 945	137 692	155792	-129 253	140,16	-48,4193
Незавершене виробництво	1 249	1 501	2 212	252	711	20,17614	47,36842
Товари	954	351	445	-603	94	-63,2075	26,78063

Продовження таблиці 2.5

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	370 288	341 482	384 851	-28806	43 369	-7,77935	12,70023
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	12 169	24 898	5 927	12729	-18 971	104,6019	-76,1949
з бюджетом		0	607	0	607		
у тому числі з податку на прибуток		0	607	0	607		
Гроші та їх еквіваленти	92	47	345	-45	298	-48,913	634,0426
Рахунки в банках	92	47	345	-45	298	-48,913	634,0426
Інші оборотні активи	1 244	4 275	5 434	3031	1 159	243,6495	27,11111
Усього за розділом II	498 658	639 842	537 823	141184	-102 019	28,31279	-15,9444
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	92 960	80 230	17 265	-12730	-62 965	-13,6941	-78,4806
Баланс	4 792 162	4 596 274	4 519 646	-195888	-76 628	-4,08767	-1,66718

Збільшення іншої поточної дебіторської заборгованості в абсолютному вираженні спричинило і зміну в структурі оборотних активів, якщо на кінець 2022 року інша поточна дебіторська заборгованість становила 490 тис. грн. та 18% від усього оборотного активу, то на кінець звітного періоду цей показник збільшився на 9% та почав становити 752 тис. грн., що складає 27% оборотного активу у 2021 році. Збільшення іншої поточної дебіторської заборгованості і її частки в оборотних активах може свідчити про необачну кредитну політику підприємства стосовно покупців або про збільшення обсягу продажів, або про неплатоспроможність і банкрутство частини покупців.

Дебіторська заборгованість за розрахунками - це сума авансів, наданих іншим

підприємствам у рахунок наступних платежів. На початку звітної періоду цей показник дорівнював 10 998 тис. грн., а на кінець – зменшився на 52%, що складає 5 192 тис. грн., що свідчить про зменшення суми авансів, наданих іншим підприємствам у рахунок наступних платежів.

Найбільшу частку в оборотному активі складає поточна дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги. На початку звітної року сума заборгованості складала 161 147 тис. грн., що становить 59,5% усіх оборотних активів та зросла до 65% (183 499 тис. грн.). Поточна дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги виникає при реалізації підприємством продукції в кредит. Така дебіторська заборгованість визнається активом одночасно з визнанням доходу від реалізації товарів, робіт, послуг і оцінюється за первісною вартістю. Зростання дебіторської заборгованості та її частки в оборотних активах може свідчити або про неефективну кредитну політику підприємства по відношенню до клієнтів, збільшення обсягів продажів, або про банкрутство частини покупців. Сильне зростання може призвести до фінансового краху підприємства, тому бухгалтерська служба підприємства повинна організувати належний контроль залишків дебіторської заборгованості, що забезпечує своєчасне стягнення коштів, що становлять дебіторську заборгованість.

Запаси за 2021 рік склали 36,1% усіх оборотних активів та протягом 2023 року зменшились на 4%. Найбільшу частку становлять виробничі запаси на суму 97 153 тис. грн. на початок звітної періоду та 88 720 тис. грн. на кінець. Скорочення даного показника свідчить про нераціональне використання виробничих запасів унаслідок завищення норм витрат сировини, матеріалів на виготовлення одиниці продукції, перебої у постачанні, неправильне визначення оптимальної потреби підприємства у виробничих запасах.

Загалом, протягом звітних за 2021-2023рр ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика», сума оборотних активів зросла, що вказує на те, що вказує на розширення господарської діяльності підприємства.

Проведемо аналіз ефективності використання оборотного капіталу підприємства та занесемо результати до таблиці 2.6

Робочий капітал – це різниця між поточними активами та короткостроковими зобов'язаннями. Оскільки значення від'ємне - довгострокові активи фінансуються завдяки короткостроковим зобов'язанням, а не довгостроковим. Зростання показника 185 505 тис. грн. свідчить про зміцнення фінансового стану підприємства.

Показник маневреності власного капіталу показує співвідношення між власними оборотними ресурсами і власним капіталом компанії.

Таблиця 2.6 – Показники ефективності використання оборотного капіталу ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика»

1. Робочий капітал (ст. 1 – ст. 4)	зростання	-385893	-200388	185505
2. Маневреність робочого капіталу (ст. 2 / ст. 7)	Незначне збільшення	-0,25	-0,45	-0,19
3. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, КО (ст. 5 / ст. 1)	збільшення	5,19	5,89	0,69
4. Час обороту оборотних коштів (дні) (360 / ст. 9)	зменшення	69,32	61,16	-8,16
5. Коефіцієнт оборотності запасів, КОз (ст. 6 / ст. 2)	збільшення	13,28	17,05	3,77
6. Час обороту запасів (дні) (360 / ст. 11)	зменшення	27,1	21,11	-5,99
7. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, КДЗ (ст. 5 / ст. 3)	збільшення	8,15	8,72	0,57
8. Час обороту дебіторської заборгованості (дні) (360 / ст. 13)	зменшення	44,16	41,3	-2,87

У сучасних умовах від'ємне значення показника свідчить про те, що власний капітал та залучені довгострокові кошти спрямовані на фінансування необоротних активів, внаслідок чого для забезпечення оборотних активів компанії потрібно звертатися до позичкових джерел фінансування. Це може призвести до зниження фінансової стійкості підприємства.

Ефективність використання оборотних коштів визначається швидкістю їхнього обороту, або оборотністю. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів показує, скільки разів за рік оборотні кошти використовуються для виробництва продукції, і обчислюється як відношення реалізованої за рік продукції до середньорічного залишку нормованих оборотних коштів.

У початку звітної періоду коефіцієнт оборотності складав 5,19, і він

збільшився до 5,89 в кінці 2023 року. Цей ріст свідчить про постійні зусилля компанії у поліпшенні політики управління запасами, дебіторською заборгованістю, грошима та іншими оборотними активами. Збільшення цього показника можна досягти за допомогою таких заходів, як зниження виробничих запасів до мінімуму, необхідного для забезпечення безперебійності операційного процесу, стимулювання збуту та зменшення запасів готової продукції та товарів, а також прискорення погашення дебіторської заборгованості.

Період одного обороту оборотних активів є показником ефективності управління оборотними активами підприємства. У 2023 році цей період склав 61,16 днів, що на 8,16 днів менше, ніж у попередньому звітному періоді. Зменшення часу обороту вказує на більш ефективне використання підприємством своїх оборотних активів.

Коефіцієнт оборотності запасів визначає, скільки разів за рік запаси використовуються для виробництва продукції, тобто скільки разів вони переносять свою вартість на готові вироби. Наприкінці звітного періоду цей коефіцієнт склав 17,05, що на 3,77 вище, ніж на початку періоду. Це свідчить про збільшення обороту запасів, що може бути наслідком зниження суми запасів готової продукції та товарів, а також ефективнішого управління ними, що дозволяє уникнути залишків невикористаних, застарілих або некондиційних запасів.

Показник ділової активності, а саме коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, відображає, наскільки ефективно підприємство управляє заборгованістю своїх клієнтів і інших дебіторів. Збільшення цього показника на 0,57 є позитивною тенденцією для компанії, що свідчить про поліпшення управління кредитами та збільшення швидкості стягнення коштів від клієнтів.

Період оборотності дебіторської заборгованості, який показує середнє число днів, необхідне для стягнення заборгованості, зменшився з 44,16 днів у 2022 році до 41,3 днів у наступному році. Це зменшення на 2,87 днів свідчить про те, що компанія здатна швидше стягувати заборгованість від своїх клієнтів. Однак важливо враховувати, що таке зниження може також вказувати на зростання числа неплатоспроможних клієнтів або інших проблем у сфері збуту. З іншого боку, воно

може бути результатом переходу компанії до більш лояльної політики у взаємовідносинах з клієнтами, спрямованої на розширення своєї частки на ринку і покращення конкурентоспроможності.

Загалом, аналіз показників оборотних активів показав, що підприємство ефективно використовує та збільшує оборотний капітал, що в результаті покращує фінансовий стан підприємства.

Факторний аналіз коефіцієнта оборотності оборотних активів.

Запропонована розширена модель коефіцієнта оборотності оборотних коштів для факторного аналізу полягає в:

$$K_{\text{оок}} = \frac{1860984}{(88\,720 + 189\,443 + 198 + 68 + 1\,073)} = 6,65.$$

Розрахуємо коефіцієнт оборотності оборотних активів за початковий період:

$$K_{\text{оок п}} = \frac{105621,3}{(3341,5 + 5846 + 607,7 + 0 + 6276,3)} = 6,57.$$

Розраховуючи коефіцієнт оборотності оборотних активів за умови, що виручка підприємства залишиться на рівні звітного періоду, а інші показники залишаються на рівні початкового періоду, ми можемо визначити, як ефективно підприємство використовує свої оборотні активи:

$$K_{\text{оок ум}} = \frac{79311,15}{(3341,5 + 5846 + 607,7 + 0 + 6276,3)} = 4,93.$$

Розраховуючи коефіцієнт оборотності оборотних активів за умови, що підприємство отримає виручку на рівні звітного періоду, а запаси та інші показники залишаються на рівні початкового періоду, ми можемо оцінити, як швидко оборотні активи обертаються в процесі виробничо-економічної діяльності підприємства:

$$K_{\text{оок ум 2}} = \frac{79311,15}{(4298,6 + 5846 + 607,7 + 0 + 6276,3)} = 4,65.$$

Розраховуючи коефіцієнт оборотності оборотних активів за умови, що підприємство отримає виручку на рівні звітного періоду, а величина запасів і дебіторська заборгованість будуть також на рівні звітного періоду, а інші показники залишаться на рівні початкового періоду, ми можемо оцінити, як ефективно оборотні активи використовуються в процесі виробничо-економічної діяльності підприємства:

$$K_{\text{оок ум 3}} = \frac{79311,15}{(4298,6 + 4887 + 607,7 + 0 + 6276,3)} = 4,93.$$

Ми розрахуємо коефіцієнт оборотності оборотних активів за умови, що підприємство отримає виручку на рівні звітного періоду, а величина запасів, дебіторської заборгованості та незавершеного виробництва залишаться на рівні звітного періоду, а інші показники залишаться на рівні початкового періоду:

$$K_{\text{оок ум 4}} = \frac{79311,15}{(4298,6 + 4887 + 0 + 0 + 6276,3)} = 5,12.$$

Ми розрахуємо коефіцієнт оборотності оборотних активів за умови, що підприємство отримає виручку на рівні звітного періоду, а величина запасів, величина дебіторської заборгованості, незавершеного виробництва і грошових коштів будуть на рівні звітного періоду, а інші показники залишаться на рівні початкового періоду:

$$K_{\text{оок ум 5}} = \frac{79311,15}{(4298,6 + 4887 + 0 + 0,9 + 0 + 0)} = 3,2.$$

Ми розрахуємо коефіцієнт оборотності оборотних активів за умови, що підприємство отримає виручку на рівні звітного періоду, а величини запасів,

дебіторської заборгованості, незавершеного виробництва, грошових коштів та готової продукції будуть на рівні звітного періоду, а величина товарів залишиться на рівні початкового періоду:

$$K_{\text{оок умб}} = \frac{79311,15}{(4298,6 + 4887 + 0 + 0,9 + 0 + 0)} = 5,12.$$

Розрахуємо коефіцієнт оборотності оборотних активів за звітний період:

$$K_{\text{оок з}} = \frac{79311,15}{(4298,6 + 4887 + 0 + 0,9 + 0 + 0)} = 6,36.$$

Результати проведеного аналізу занесемо до таблиці 2.7

Таблиця 2.7 – Результати факторного аналізу зміни коефіцієнта оборотності оборотних коштів

Показник	Вплив
Загальна зміна коефіцієнта оборотності оборотних коштів	0,58
зокрема за рахунок зміни:	
- виручки від реалізації	-1,62
- виробничих запасів	-1,89
- незавершеного виробництва	0,19
- дебіторської заборгованості	1,24
- грошових коштів та їх еквівалентів	-1,92
- готової продукції	3,16
- товарів	1,24

Отже, проведений аналіз факторів зміни оборотних коштів на підприємстві "Вінницька кондитерська фабрика" показав, що найбільший вплив на збільшення даного показника мали коефіцієнт оборотності оборотних коштів, зокрема за рахунок зміни готової продукції (+3,16), дебіторської заборгованості (+1,24) та товарів (+1,24).

Коефіцієнт зазнав незначного зменшення через зменшення грошових коштів (-1,92), виробничих запасів (-1,89) та виручки від реалізації (-1,62). Загальна зміна коефіцієнта оборотності оборотних коштів становить 0,58.

Висновок до розділу 2

Отже, кондитерська галузь в Україні займає провідне місце у харчовій промисловості і позитивно впливає на економічний розвиток країни. Навіть у важкі часи для усіх секторів української економіки, кондитерська галузь проявляє стійкий розвиток і постійне удосконалення. ПрАТ "Вінницька кондитерська фабрика" є провідним виробником шоколадних виробів в Україні.

За останній звітний період підприємству вдалося значно покращити деякі фінансові показники. Наприклад, чистий дохід від реалізації продукції зрос на 237 654 тис. грн. у 2021 році порівняно з 2020 роком. Проте спостерігається послаблення господарського потенціалу, що підтверджується зменшенням суми активів на 3,89%. Особливо помітний спад у вартості необоротних активів на 191 556 тис. грн., що обумовлено основними засобами і інвестиційною нерухомістю.

Варто відзначити, що оборотні активи зросли на 8 338 тис. грн., що викликане збільшенням грошових коштів та їх еквівалентів, дебіторською заборгованістю, товарів та незавершеного виробництва. Показники ефективності використання оборотних активів залишаються в нормативних рамках.

Фінансові результати ПрАТ "Вінницька кондитерська фабрика" показали, що протягом 2021-2023 років підприємство має прибуткову діяльність. Факторний аналіз показав, що найбільший вплив на оборотні активи мають виручка від реалізації, дебіторська заборгованість, готова продукція та товари.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ

ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика «Рошен» є одним із провідних виробників кондитерської продукції в Україні. Підприємство спеціалізується на виготовленні різноманітних кондитерських виробів та активно займається торгово-виробничою діяльністю у харчовій промисловості.

Основна мета нинішнього проекту полягає у розширенні організаційно-економічного забезпечення інноваційної діяльності компанії, впровадженні нових рецептур продуктів. Це напрямок спрямований на підвищення конкурентоспроможності та прибутковості підприємства. Кондитерські вироби мають стабільний та зростаючий попит, що підкріплює необхідність збільшення обсягів виробництва.

Продукція ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика «Рошен» відзначається відсутністю шкідливих хімічних добавок, що часто зустрічаються у продукції інших виробників, що становить значну перевагу перед конкурентами у очах споживачів.

На підприємстві регулярно організовуються оновлювальні заходи, спрямовані на розширення асортименту та підтримку інновацій. На даний момент актуальним є розробка нових рецептур, включаючи нові сорти карамелевмісного шоколаду (глазурованого та неглазурованого), що дозволить розширити експортні можливості та зайняти нові ринкові позиції в Україні.

Для успішної реалізації проекту необхідно вжити ряд організаційних та економічних заходів. Один з ключових кроків полягає у придбанні нового обладнання для карамельного цеху, що дозволить розширити асортимент продукції за рахунок випуску нових сортів карамелі. Цей захід сприятиме підвищенню інноваційної активності компанії, адже нові продукти будуть відрізнятися від аналогічних пропозицій конкурентів та виготовлятимуться з використанням тільки натуральних інгредієнтів, що забезпечить збереження доступної цінової політики для споживачів.

Заходи, які були вжиті, сприяють збереженню тенденції зростання обсягів виробництва та продажу продукції на підприємстві. Продукція компанії є

висококонкурентоспроможною і користується попитом як на внутрішньому ринку України, так і за його межами. Основні споживачі кондитерських виробів сконцентровані в областях Вінницька, Чернігівська, Київська, Сумська, Полтавська, Рівненська та інших. Україна забезпечує близько 53% продажів, а решта експортується переважно до Росії. Продукція реалізується через посередницькі організації (бази) на 10,0%, через безпосередні роздрібні структури – приблизно на 20,0%, та безпосереднім збутом через прямий контакт з покупцями – на 70,0%.

Ефективне управління оборотним капіталом є ключовим аспектом у роботі менеджера, оскільки це постійний і безперервний процес. В умовах високої інфляції, проблем з неплатежами та іншими кризовими явищами підприємства змушені постійно адаптувати свою політику щодо управління оборотними коштами, шукати нові джерела їх поповнення та вдосконалювати ефективність їх використання. Управління оборотним капіталом включає два важливих аспекти: формування і використання активів.

Для покращення фінансового стану ПАТ «Вінницька кондитерська фабрика» в першу чергу необхідно акцентуватися на оптимізації виробничо-комерційних процесів. Залежно від управлінської стратегії щодо фінансових ризиків, власники або менеджери підприємства вибирають оптимальну модель фінансування активів, включаючи співвідношення власних і короткострокових позикових коштів.⁰⁰ Важливо перед вибором стратегії покращення фінансового стану визначити основні проблеми ПАТ «Вінницька кондитерська фабрика».

Основні проблеми, які потрібно вирішити, включають:

- Зростання дебіторської заборгованості за продукцію, товари і послуги.
- Посилення поточної дебіторської заборгованості.
- Зниження чистого прибутку, що спричинило зниження рентабельності.
- Велика тривалість обороту кредиторської та дебіторської заборгованостей.
- Довгий період окупності власного капіталу.
- Низька рентабельність продажів.
- Відсутність достатнього власного оборотного капіталу.
- Від'ємне значення показника маневреності власного капіталу.

Для оптимізації управління дебіторською заборгованістю рекомендується впровадити такі методи:

1. Покращення кредитної політики та грошових розрахунків.
2. Запровадження заходів стимулювання розрахунків по факту.
3. Забезпечення ефективного контролю за розрахунками.

Ці кроки дозволять підприємству покращити фінансове здоров'я та ефективність його операцій.

Для покращення стану оборотних активів ПАТ «Вінницька кондитерська фабрика» перш за все важливо оптимізувати структуру оборотних активів та зміцнити їх ліквідну частину, зокрема через ефективне управління дебіторською заборгованістю. Наразі основними напрямками для зменшення дебіторської заборгованості є застосування методу АВС контролю, впровадження ефективної кредитної політики і застосування сучасних методів рефінансування.

Для поліпшення фінансових показників підприємства важливо досягти оптимального співвідношення між виручкою від продажів та дебіторською заборгованістю. Створення системи знижок при оплаті при отриманні продукції або можливість передоплати може сприяти максимізації суми платежів від реалізації продукції та послуг. Це дозволить підприємству досягти довгострокових цілей і покращити прибутковість господарської діяльності.

Для зниження поточної дебіторської заборгованості важливо правильно формулювати умови договорів з партнерами, ретельно контролювати виконання умов, проводити систематичні перевірки і оптимізувати процеси внутрішньої комунікації та обліку.

ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» планує впровадження трьох методів управління дебіторською заборгованістю, які сприятимуть зменшенню відтоку оборотних коштів і зниженню ризику появи сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості.

Перший метод передбачає створення клірингових центрів, які будуть відповідати за збір і аналіз інформації про результати торгівлі і вчасне здійснення фінансових операцій згідно укладених контрактів.

Другий метод - це продаж боргу через факторинг, коли факторингова компанія купує грошові вимоги постачальника до його клієнтів за визначену винагороду.

Третій метод полягає в заставі.

Якщо підприємство впровадить ці стратегії ефективного управління дебіторською заборгованістю, воно зможе не лише оптимізувати витрати на управління вимогами, а й зменшити ризики, пов'язані з несвоєчасною оплатою та невиконанням зобов'язань з боку клієнтів. Це важливо в контексті поточних викликів, які ставлять під сумнів ефективність діяльності підприємства, зокрема зниження чистого прибутку за останні звітні періоди з 2021 по 2023 роки.

Основні можливості збільшення прибутку від продажів включають такі напрямки:

1. Зростання обсягів виробництва та реалізації продукції: Підвищення обсягів продажів призводить до зниження постійних витрат на одиницю продукції, що в свою чергу сприяє збільшенню загального прибутку.

2. Зниження витрат на виробництво і реалізацію продукції: Ефективне управління витратами виробництва і зменшення витрат на їх реалізацію дозволяють підвищити рентабельність продукції.

3. Встановлення економічно обґрунтованих нормативів: Використання обґрунтованих економічно і технічно нормативів допомагає знижувати собівартість продукції і підвищувати ефективність виробництва.

4. Цінова політика компанії: Належна цінова політика є ключовим аспектом, що впливає на обсяги продажів і прибутковість, балансуючи між підвищенням цін і збереженням конкурентоспроможності на ринку.

5. Впровадження досягнень науково-технічного прогресу: Використання сучасних технологій і обладнання дозволяє підвищити продуктивність і знизити собівартість продукції, зокрема через оптимізацію виробничих процесів.

6. Підвищення якості продукції: Зменшення витрат на виправлення дефектів та втрат, пов'язаних з низькою якістю продукції, сприяє підвищенню загальної ефективності виробництва.

7. Підвищення продуктивності праці: Зростання продуктивності праці

дозволяє зменшити витрати на одиницю продукції і покращити загальну економічну ефективність підприємства.

Для підвищення продуктивності використання оборотних активів у ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» можна реалізувати наступні заходи:

1. Економічні заходи для інтенсифікації економічних процесів: Це включає раціональне використання ресурсів і впровадження системи матеріального стимулювання працівників для збільшення продуктивності.

2. Організаційні заходи для вдосконалення виробництва і оптимізації матеріальних ресурсів: Це означає покращення організації виробництва, ефективне використання матеріальних ресурсів і посилення контролю за їх використанням, а також поліпшення взаємодії з контрагентами.

3. Впровадження інноваційних заходів: Включає використання логістичних підходів і новітніх технологій для зменшення ресурсних витрат і підвищення ефективності управління оборотними активами.

Час обороту оборотних активів є важливим показником ефективності, який показує, за який період часу оборотні активи здійснюють один повний оборот. На ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» цей показник становив 61 день за останній рік.

Для прискорення обороту можна вжити такі заходи:

- Економічно обґрунтовані норми запасу: Встановлення оптимальних рівнів запасів, які відповідають вимогам виробництва і забезпечують потреби клієнтів.

- Оптимальне співвідношення ціни і якості при утворенні виробничих запасів: Вибір матеріалів і комплектуючих, які забезпечують високу якість продукції за оптимальні ціни.

- Покращення логістики поставок: Встановлення ефективних договірних умов з постачальниками, вибір найкращих постачальників і оптимальна організація транспорту для швидкого та ефективного забезпечення виробництва.

- Розвиток складської інфраструктури: Збільшення можливостей для зберігання матеріальних ресурсів і устаткування, що дозволяє забезпечити

неперервність виробничих процесів.

Ці заходи сприятимуть покращенню ефективності використання оборотних активів і забезпечать стабільність фінансового стану підприємства.

Щоб підвищити ефективність використання оборотного капіталу, важливо прискорити оборотність на всіх етапах кругообігу. Виробничі запаси, хоча й не використовуються в момент їх утримання у виробництві, відіграють ключову роль у цьому процесі. Для оптимізації використання цих ресурсів підприємство може використовувати наступні стратегії:

1. **Раціональне використання запасів:** Забезпечення оптимального рівня запасів, необхідних для забезпечення сталого виробничого процесу, з метою зниження витрат і підвищення ефективності.

2. **Ліквідація наднормативних запасів:** Проведення оцінки і зниження запасів до необхідних мінімальних рівнів для уникнення зайвих витрат.

3. **Вдосконалення нормування:** Оптимізація процесів встановлення нормативів, що дозволяє точніше планувати і контролювати рівень запасів.

4. **Покращення організації постачання:** Встановлення чітких договірних умов з постачальниками і вибір оптимальних постачальників для забезпечення надійного постачання необхідних матеріалів та компонентів.

5. **Оптимізація складського господарства:** Покращення управління складами для зменшення часу затримки запасів і зниження витрат на їх утримання.

Для підвищення коефіцієнта оборотності активів підприємство також повинно мінімізувати запаси до оптимального рівня, стимулювати швидкий оборот готової продукції і товарів, а також прискорювати виконання зобов'язань з дебіторською заборгованістю. Такі заходи сприятимуть забезпеченню стабільного фінансового стану підприємства і оптимального використання оборотних коштів.

Ці заходи сприяють підвищенню ефективності використання оборотних коштів і сприяють стабільному фінансовому стану підприємства.

Наступною викликаючою проблемою є дефіцит робочого капіталу на підприємстві. Для збільшення чистого робочого капіталу і його збереження в умовах зростаючих поточних зобов'язань, підприємство має вжити кілька заходів.

Важливим є налагодження нормального руху капіталу, строге дотримання строків щодо сплати відсотків і погашення кредитів, а також вчасних розрахунків з іншими кредиторами. Залучення капіталу повинно бути здійснене планово і керовано, з урахуванням рівня ризику, інфляційних очікувань та змін на ринку товарів і послуг.

Для досягнення цих цілей підприємство повинно визначити максимальні можливості економічного і соціального розвитку на наступні п'ять років, розробити стратегію оптимізації структури активів і скласти інвестиційну програму. Особлива увага повинна бути приділена інноваціям, які мають ключове значення для забезпечення стійкого фінансового стану.

Недостача грошових ресурсів негативно позначається на функціонуванні підприємства, може викликати перебої у виробництві та постачанні сировини і призводить до зменшення очікуваного прибутку. "Вінницька кондитерська фабрика" розглядає швидке залучення оборотних коштів як стратегічний крок для вдосконалення свого фінансового стану.

1. Надання значних знижок на великі партії товарів при умові оплати готівкою.
2. Інтенсивне проведення рекламних кампаній для просування продукції на ринку.
3. Активна участь у виставках та ярмарках для збільшення відомості про продукцію.
4. Розширення географії збуту продукції на нові ринки.
5. Впровадження системи часткової або повної попередньої оплати за виготовлену продукцію.
6. Привернення короткострокових, бюджетних або податкових кредитів для забезпечення фінансових потреб підприємства.

Також розглядається можливість модифікувати та розширити асортимент продукції з метою зниження залежності від конкретних товарів і підвищення ефективності стратегії продажу. Важливо враховувати потенційні ризики відхилення нових товарів ринком і готовність змінити стратегію у випадку необхідності.

Додатково, можливо частково переглянути та розширити асортимент продукції. Створення нових продуктів є необхідним для забезпечення стабільності

функціонування підприємства, відповіді на вимоги ринку, зменшення залежності від окремих товарів і досягнення максимальної ефективності у системі реалізації.

Підприємство повинне бути готове до можливих негативних наслідків від введення нових продуктів, таких як конкуренція та зміни у смаках споживачів. Введення нових товарів завжди пов'язане з ризиками, тому важливо мати можливість адаптувати асортимент відповідно до реакції ринку та стратегії маркетингу.

Необхідність розробки нових продуктів для досягнення сталого економічного зростання обумовлена наступними моментами:

- Впровадження нових продуктів сприяє стабілізації операцій підприємства.
- Розширення асортименту дозволяє підприємству відповідати змінним потребам ринку.
- Зменшується залежність від окремих товарів чи груп товарів.
- Досягається максимальна ефективність у системі збуту продукції.
- Відкривається можливість для раціонального використання виробничих відходів.

Оскільки об'єм внутрішнього споживання кондитерських виробів залишається стабільним у середньостроковій перспективі, а внутрішній попит на кондитерські вироби майже повністю задовольняється національними виробниками, збільшення виробництва можливе за рахунок розширення експорту.

Є можливість значного збільшення експорту кондитерської продукції до рівня від 2,5 до 3 мільярдів доларів, що сприятиме зменшенню девальваційного тиску на національну валюту, істотному зростанню податкових надходжень до бюджету та підвищенню зайнятості у цій галузі на 2%. Серед необхідних умов для такого розвитку є:

1. Розв'язання внутрішньоекономічних проблем, таких як подальше зниження регуляторного тиску та вдосконалення податкового законодавства.
2. Повна та без затримок лібералізація торгівлі кондитерськими товарами з Європейським Союзом в рамках зони вільної торгівлі між Україною та ЄС.

Висновок по розділу 3

Після проведених досліджень кондитерської галузі та підприємства ПрАТ «Вінницька кондитерська фабрика» з'ясували та виокремили сильні сторони та недоліки підприємства та галузі загалом. Тому було наведено рекомендації для покращення стану оборотних активів підприємства.

Для початку потрібно нормалізувати і покращити коефіцієнти, які характеризують фінансовий стан підприємства та оборотні активи.

Також було запропоновано звернути увагу на упаковку, нові види товарів, відкриття карамельного цеху.

Загалом варто зробити привабливий хід: знижки, акції, ціна тижня в більшій мірі на неходові товари, щоб підняти дохід підприємства.

Ключовим моментом високих продаж є якісна та приваблива реклама. Придумати якийсь слоган, зробити бренд впізнаваним.

Ці всі методи допоможуть підвищити прибуток підприємства та позитивно вплинути на фінансовий стан підприємства.

ВИСНОВКИ

На основі аналізу оборотних активів підприємства можна зробити наступні висновки, які детальніше розглядають їхню економічну природу та методику оцінки ефективності:

1. Економічна природа оборотних активів: Оборотні активи підприємства є грошовими ресурсами, які використовуються для забезпечення безперервного виробничого процесу та обігових потреб. Вони включають в себе грошові кошти, запаси сировини, незавершене виробництво, готову продукцію, дебіторську заборгованість та інші активи, які можуть швидко перетворитися в грошові кошти.

2. Роль оборотних активів: Оборотні активи відіграють ключову роль у забезпеченні безперервності виробничих процесів і виконання зобов'язань перед кредиторами та постачальниками. Вони дозволяють підприємству ефективно управляти своїми ресурсами та забезпечити потреби в обігових коштах для покриття поточних витрат і зобов'язань.

3. Структура оборотних активів: Це сукупність різних компонентів, які включають в себе виробничі запаси, товари в роботі, готову продукцію, підготовлені до продажу товари, дебіторську заборгованість та інші активи, що швидко конвертуються в грошові кошти. Структура оборотних активів визначається специфікою виробничих процесів та потребами підприємства в ліквідних активах для забезпечення виробничих потреб і обігових обов'язків.

4. Методика оцінки ефективності: Для оцінки ефективності формування і використання оборотних активів застосовуються фінансові показники, такі як коефіцієнти оборотності запасів, оборотності дебіторської заборгованості, а також період операційного циклу. Ці показники відображають швидкість обертання оборотних активів та їхню ефективність у генерації грошових потоків підприємства.

5. Аналіз оборотних активів дозволяє виявити резерви для підвищення їхньої ефективності та оптимізації управління ліквідністю підприємства. Вирішення проблем із збільшенням оборотності активів і зменшенням їхніх витратних статей може сприяти покращенню фінансового стану та конкурентоспроможності

підприємства.

ПрАТ "Вінницька кондитерська фабрика", засноване у 1929 році, є провідним виробником шоколадної продукції в Україні. Компанія спеціалізується на виготовленні какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів і має за мету отримання прибутку для підприємства та його акціонерів через реалізацію основної та додаткової діяльності, а також інших операцій відповідно до законодавства.

Протягом звітного періоду підприємство показало змішаний фінансовий результат. Чистий дохід від продажу продукції зрос на 237 654 тис. грн у 2023 році порівняно з попереднім роком, що свідчить про позитивні зміни в обсягах продажу. Однак загальна сума активів скоротилася на 3,89%, зниження вартості необоротних активів стало основним фактором цього спаду. Підприємство також скоротило зобов'язання, включаючи погашення частини податкових та інших дебіторських зобов'язань.

Незважаючи на економічні виклики, що відчутні у кондитерській галузі України, "Вінницька кондитерська фабрика" продовжує свій розвиток і адаптацію до нових умов, випускаючи нові продукти, що відповідають сучасним ринковим вимогам. Підприємство залишається прибутковим і планує подальше удосконалення своєї діяльності для забезпечення стабільного фінансового стану і збільшення конкурентоспроможності.

Протягом 2022 року обсяг оборотних активів ПрАТ "Вінницька кондитерська фабрика" зрос на 8 338 тис. грн. Це збільшення було спричинене рядом факторів, включаючи зростання інших оборотних активів, грошових коштів та їх еквівалентів, дебіторської заборгованості, товарів та незавершеного виробництва. Важливою складовою цього процесу є зміна структури оборотних активів, яка відбулася через зростання суми грошових коштів і дебіторської заборгованості.

Збільшення суми грошових коштів та їх еквівалентів свідчить про зростання поточної платоспроможності підприємства і покращення його фінансового стану. Це може бути результатом підвищення обсягів продажів або ефективного управління грошовими потоками. З іншого боку, збільшення дебіторської заборгованості свідчить про зростання оборотів підприємства, але водночас може вказувати на

збільшення ризику невиплати боргів з боку клієнтів.

Аналіз структури оборотних активів показав, що найбільшу частку становила поточна дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги, яка зросла до 65%. Це може свідчити про те, що більша частина активів компанії знаходиться у формі боргів, які очікуються від клієнтів. Зменшення запасів на 8 279 тис. грн може вказувати на стратегію зниження вартості утримання запасів або на попереднє збільшення їх обсягу, що не було використано.

Важливо також відзначити, що відсутність робочого капіталу підприємства обумовлена фінансуванням довгострокових активів за рахунок короткострокових зобов'язань. Це може створювати ризики, пов'язані з нестабільністю фінансового стану підприємства в разі змін у ринкових умовах або зміні процентних ставок.

Загалом, аналіз показників оборотних активів свідчить про те, що компанія успішно використовує та нарощує свій оборотний капітал, що підтримує її фінансовий стан і забезпечує стабільність у діяльності.

З'ясовано, що для підвищення ефективності використання оборотних коштів ПрАТ "Вінницька кондитерська фабрика" вживаються різноманітні заходи. Деякі з них вимагають лише перегляду ставлення працівників до обов'язків і є маловитратними, в той час як інші потребують додаткових інвестицій. Швидкісне збільшення оборотності оборотних коштів значно знижує собівартість продукції, що особливо важливо в умовах зростання тарифів і цін на імпортну продукцію та комплектуючі. Це відображається у стабілізації економічного стану підприємства та підвищенні рентабельності його кондитерської діяльності.

Це дослідження чітко показує, що виробництво кондитерських товарів в Україні і їх якість залишаються на високому рівні. Однак для нових учасників ринку кількість підприємств у кондитерській галузі може стати значною перешкодою для входу на нього. Наразі найбільш перспективним напрямком для українських кондитерських компаній є розширення асортименту продукції відповідно до світових тенденцій кондитерського ринку, зокрема, розробка стратегій для виходу на азійський ринок. Попит на азійському ринку не належним чином задовольняється через велику щільність населення, тому для досягнення цієї мети важливо покращити

упаковку продукції та розширити асортимент товарів, які відповідають смаковим уподобанням азійських споживачів. Результати дослідження можуть бути використані для формування управлінських стратегій в кондитерській галузі і підвищення ефективності діяльності кондитерських фабрик.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Хохлов М. П. Щербань О. Д., Кирилова М. А. Поняття оборотних активів підприємства. Економіка та управління підприємствами. Інфраструктура ринку, 2019. №31. С. 409 – 414. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2019/31_2019_ukr/63.pdf.
2. Господарський кодекс України "Законодавство України" № 436IV від 16.01.2003 р.. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" . Наказ Міністерства фінансів України 07.02.2013 р. № 73. URL: [http:// zakon2.rada.gov.ua](http://zakon2.rada.gov.ua).
4. Берехтіна Л. О. Економічна сутність оборотного капіталу підприємства. Держава і регіони. Серія: Економіка і підприємництво, 2021. № 6. С. 378–381.
5. Бетехтіна Л.О. Економічна сутність оборотного капіталу підприємства. Бізнес навігатор, 2019. № 1 (16). С. 74-7.
6. Тютюнник Я. В. Сучасні підходи до визначення економічної сутності оборотних активів підприємства. Економіка та держава, 2021. № 4. С. 157–162.
7. Яковишина Н. А., Яковенко К. А. Теоретичні основи обліку основних засобів. Молодий вчений, 2018. № 5(2). С. 779-782.
8. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: навч. посібник. К., 2014. 196 с
10. Насібова О. В., Придатченко Б. Ю. Теоретичні аспекти оптимізації оборотних коштів підприємства. Економіка і суспільство. Секція: Гроші, фінанси і кредит. Мукачівський державний університет. Випуск № 18 / 2018. С. 794–802
11. Єпіфанова І. Ю., Джеджула В.В. Фінансовий аналіз та звітність : практикум. Вінниця : ВНТУ, 2017. 143 с.
12. Донін Є.О. Особливості сучасних підходів щодо специфіки класифікації оборотних активів підприємства. Економіка і організація управління, 2018. № 1. С. 75—85.
13. Поліщук М. П., Михайленко П. П. Основи підприємницької діяльності : навч. посібник. Житомир : ЖІТІ, 2008. 172 с. URL: buklib.net/books.
14. Коваленко Л. О., Л. М. Ремньова. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. —

Знання, 2012. – 485 с.

15. Дехтяр Н. А., Дейнека О. В., Черноус Т. М. Управління оборотними активами підприємства. Електронне наукове видання «Економіка та суспільство», 2017. Випуск 8. URL: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal-8>.

16. Власова Н. О., Михайлова О. В. Теоретичні аспекти визначення ефективності політики формування оборотних активів на підприємствах торгівлі. Бізнес Інформ, 2012. №11. С. 166–170.

17. Череп О. Г. Аналіз ефективності управління оборотним капіталом аграрних підприємств на прикладі ПАТ «Аграрний фонд». Інтеграція освіти, науки і бізнесу: колективна монографія. Том 9 / за ред. А. В. Череп. Запоріжжя : видавець ФОП Мокшанов В. В. 2021. С. 188–193

18. Рєпіна І. М. Активи підприємства: таксономія, діагностика та управління: Монографія. К. : КНЕУ, 2012. 274 с.

19. Роганова Г. О. Стратегія фінансування оборотних активів: позиція персоналістів. Економічний часопис-XXI, 2013. № 3-4(1). С. 82-85.

20. Лишиленко О. В. Фінансовий облік: підручник. Київ: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2017. 556 с.

21. Кондратюк С. Я. Ефективність формування та використання активів підприємства. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/12/357.pdf>.

22. Череп О. Г., Іванченко Д. М. Оптимізація структури оборотних активів підприємства в рамках фінансової реструктуризації. Вісник Запорізького національного університету. Збірник наукових праць. Економічні науки. Запоріжжя : ЗНУ, № 1 (37) 2018 – С. 37-43. 23. Ємець В. В., Жмайлов В. М. Управління оборотними активами як складова стратегії фінансового оздоровлення підприємства. Матеріали науково-практичної конференції викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (25–28 квітня 2023 р.). Суми, 2023. С. 328.

24. Токар А.М. Сутність оборотних активів підприємства. LI Науково-технічна конференція, 2022.

25. Кропива В. О. Сучасний стан та тенденції розвитку кондитерської галузі. Харків, 2023. С. 390-391. URL <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/74284>

26. Сорокіна, А. М. (2023). Тенденції розвитку сучасної кондитерської галузі України. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління, (7). <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-7-04-15>

27. Лебедева А. М. Методичні аспекти аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*, 2015, 1: 67-76.

28. Коць О. О.; Цікайло М. А. Ефективність використання оборотних активів українськими підприємствами. *Науковий вісник НЛТУ України*, 2014, 24.10: 218-224.

Додаток А
ПРОТОКОЛ
ПЕРЕВІРКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА
НАЯВНІСТЬ ТЕКСТОВИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ

Назва роботи: Формування системи управління оборотними активами підприємств харчової промисловості (на прикладі приватного акціонерного товариства «Вінницька кондитерська фабрика»)

Тип роботи: БКР

(БКР, МКР)

Підрозділ кафедра фінансів та інноваційного менеджменту

(кафедра, факультет)

Показники звіту подібності Unicheck

Оригінальність 77,0% Схожість 23,0%

Аналіз звіту подібності (відмітити потрібне):

1. Запозичення, виявлені у роботі, оформлені коректно і не містять ознак плагіату.
2. Виявлені у роботі запозичення не мають ознак плагіату, але їх надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи і відсутності самостійності її виконання автором. Роботу направити на розгляд експертної комісії кафедри.
3. Виявлені у роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату та/або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень.

Особа, відповідальна за перевірку _____
(підпис)

(прізвище, ініціали)

Ознайомлені з повним звітом подібності, який був згенерований системою Unicheck щодо роботи.

Автор роботи _____
(підпис)

Токар А. Ю.
(прізвище, ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Руда Л. П.
(прізвище, ініціали)

ІЛЮСТРАТИВНА ЧАСТИНА

**ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ
ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ (НА ПРИКЛАДІ
ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ВІННИЦЬКА
КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА»)**

Таблиця 1.1 – Визначення поняття «оборотні активи»

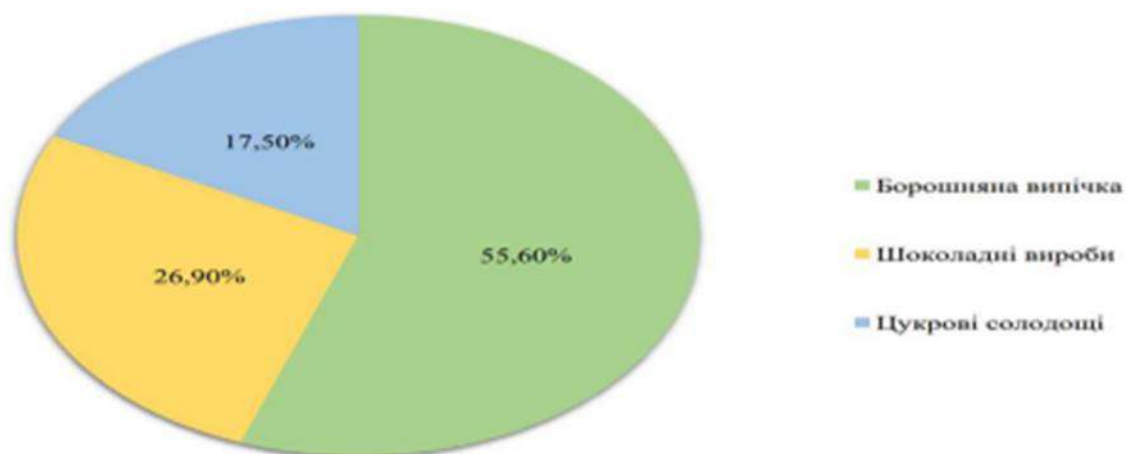
Автор визначення, літературне джерело	Визначення поняття
П (С) БО № 2 [3]	Оборотні активи – грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу.
О.Я. Базилінська [10, с. 16]	Оборотні активи – це активи, що за умови нормальної господарської діяльності підприємства змінюють свою матеріально-речову форму за відносно короткий строк (менше року).
Єпіфанова І. Ю., Джеджула В.В. [11]	Оборотні активи - грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу
Є.О. Донін [12, с.76]	Оборотні активи – сукупність майнових цінностей підприємства, що обслуговують поточний господарський процес і цілком споживаних протягом одного операційного циклу.
М. П. Поліщук [13]	Оборотні активи – це сукупність матеріально-речовинних цінностей і грошових коштів, які беруть участь у створенні продукту, цілком споживаються у виробничому процесі і повністю переносять свою вартість на виробничий продукт упродовж операційного циклу або дванадцяти місяців з дати балансу (сировина, матеріали, готова продукція, грошові кошти тощо)
Л.О. Коваленко [14, с. 157].	Оборотні активи – це активи, що споживаються у ході виробничого процесу продовж року, або операційного циклу, що перевищує 12 місяців через специфіку виробництва, а тому такі, котрі повністю переносять свою вартість на вартість виготовленої продукції.

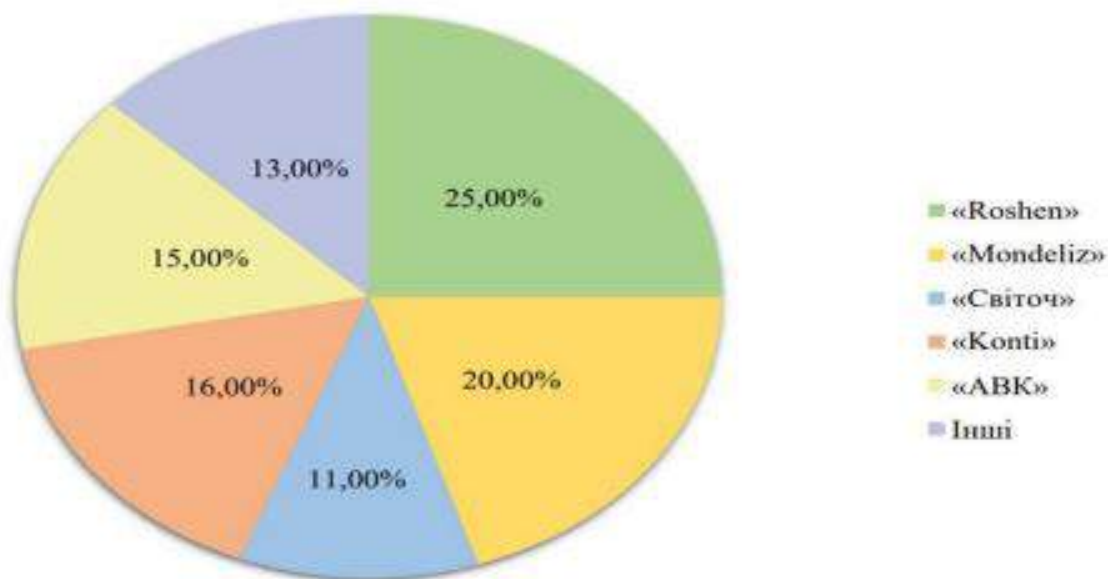

Рисунок 1.1 Склад оборотних активів підприємства

№	Класифікаційна ознака	Вид оборотних активів
1.	Залежно від участі в кругообігу	- оборотні активи у сфері виробництва - оборотні активи у сфері обігу
2.	За видами	- запаси сировини, матеріалів, напівфабрикатів - запаси готової продукції - дебіторська заборгованість - грошові кошти - інші
3.	За способом відбиття в балансі підприємства	- матеріальні оборотні активи (запаси) - дебіторська заборгованість (кошти у розрахунках) - грошові кошти
4.	За формами функціонування	- матеріальні ОА - фінансові ОА
5.	За періодом функціонування	- постійна частина оборотних активів - змінна частина оборотних активів
7.	За характером джерел формування	-валові -чисті -власні
8.	За швидкістю обігу	- з високою швидкістю обігу; - з середньою швидкістю обігу; - з низькою швидкістю обігу
9.	За ступенем ліквідності	- абсолютно ліквідні - швидко ліквідні - мало ліквідні

10.	За рівнем цінності	- мінімально можливої цінності - середньо можливої цінності - потенційно високої можливої цінності
11.	За рівнем ризиків	-активи з виправданим ризиком -активи з підвищеним ризиком -активи з неприпустимим ризиком
12.	За видами ризиків	- активи з ризиком нереалізації - активи з ризиком неповернення боргів - активи з ризиком інфляції
13.	За ступенем захищеності від інфляції	- оборотні активи , що не піддаються інфляційним втратам - оборотні активи , що піддаються інфляційним втратам
14.	За рівнем прибутковості	-високоприбуткові -середньоприбуткові -неприбуткові -збиткові

Обсяг реалізованої продукції, млн. грн без ПДВ	2019	2020	2021
Виробництво хліба та хлібобулочних виробів	20898,1	22640,1	24697,2
Виробництво сухарів і сухого печива	15363,1	16519,1	17786,2
Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів	22472	25303	26688

